

'SKILČIU SISTEMA'
S. GINTARAS PLAČAS

1

L.S.B.

SKILTININKŲ ŽINYNAI

TURINYS

IŽANGINIS ŽODIS

KAS YRA SKAUTAVIMAS	1
SKAUTAVIMO TIKSLAI	2
SKAUTIŠKA IDEOLOGIJA -- SKAUTAVIMO TAISYKLĖS	3
SKAUTIŠKA PROGRAMA	7
SKILČIU SISTEMA	9
SKILTIS	9
SISTEMA	10
NAUJOS SKILTIES SUDARYMAS	12
SUSIPAŽINIMAS	13
KLAUSIMAI (SUSIPAŽINIMO)	15
SKILTININKAS -- SKAUTIŠKOS GANGĖS VADAS	16
SKILTININKO PASIRINKIMAS	17
SKILTIES VARDAS	19
GAMTOJE RANDAMI SKILČIU VARDAI	23
SKILTIES SILIUETAS IR GAIRELĖ	26
GYVIŲ SILIUETŲ PAVYZDŽIAI	27
KODĖL PAREIGOS REIKALINGOS SKILTYJE ?	29
PASKILTININKO PAREIGOS	30
SEKRETORIAUS PAREIGOS	31
IŽDININKO PAREIGOS	31
INDENTANTO (ŪKIO SKYRIAUS) PAREIGOS	32
VIRĖJO PAREIGOS	32
LAUŽAVEDŽIO PAREIGOS	32

IŠKYLŲ VEDĖJO PAREIGOS	33
KORESPONDENTO PAREIGOS	33
BIBLIOTEKININKO PAREIGOS	34
PAREIGOS SKILTYJE	34
PAREIGŲ IŠVYSTYMAS SKILTYJE	36
JEI SKILČIŲ SISTEMA NEVEIKIA...	38

L.
S.
S.

LIETUVIŲ SKAUTŲ BROLIJA

SKAUTŲ SKYRIUS

s.v.s.fil. GINTARAS PLAČAS
2622 W. MONTGOMERY
CHICAGO, ILLINOIS 60632

1986m. liepos mėn. 1d.

Chicago, Illinois

Skautavimo tikslas yra lavinti stiprų jaunuolio charakterį. Charakterį, kuris padės jam ar jai skirti gerą nuo blogo, skatins jį ar ją padėti kitiems ir išvystis stipresnę pasitikėjimą savo gabumais ir išmintimi. Pagrindinė šio charakterio lavinimo priemonė mūsų skautiškosiose organizacijose yra "SKILČIŲ SISTEMA".

1973m. LSB Lituanicos Tuntas Čikagoje išleido 200-250 puslapių leidinėli tais metais organizuojamiems skiltininkų kursams. Vadovėlis buvo patobulintas 1975-tų ir 1980-tų metų skiltininkų kursams, kurie visi vyko 12-16 savaičių laikotarpyje. Kiekviena iš šių 12-16 kursų sueigų turėjo po mažą "knygelę" įvairiomis skilties veiklos ir administracijos temomis. Viena iš pirmųjų kaip tik buvo apie "SKILČIŲ SISTEMĄ".

LSB Skautų Skyrius perredagavo, iš naujo iliustravo ir padaugino šį leidinėlį, kad visi LSB skiltininkai ir draugininkai turėtų progos geriau susipažinti su skilčių sistemos metodiką ir pamatyti, kaip jos principai gali labai sustiprinti skautišką veiklą ir siekti skautavimo tikslų įgyvendinimą. Tikiuosi, kad vienetų vadovai stengsis šias žinias praktiškai įgyvendinti savo vienetuose ir skiltyse, o skiltininkų kursų vedėjai pasinaudos šiuo leidinėliu lavinti ateities jaunus vadovus. Pradžia nelengva, bet pasekmės gali būti labai pelningos.

Laikui ir darbo sąlygoms leidžiant, stengsimes išleisti daugiau iš tų 1973m. Lituanicos Tunto išleistų vadovėlio "knygučių".

Skilčių sistema turėtų tapti pagrindiniu veiklos metodu visuose LSB vienetuose--dideliuose ir mažuose, tolimuose ir artimuose. Svarbu...net kritiška mūsų Sąjungos egzistencijai...lavinti atsakingus, pareigingus, sumanius ir skautiškoje dvasioje nusiteikusius skiltininkus ir ateities vadovus.

"STIPRĖKIME DIRBDAMI KARTU!"

Budėk!

Brolis Gintaras

s.v.s.fil. Gintaras Plačas

Kas yra skautavimas

Esame skautai! Ką mes darome? Kiekvienas užklaustas skautas turės skirtingą atsakymą į šį klausimą. Kodėl? Kiekvienam patinka skirtingi dalykai, kiekvienas yra turėjęs skirtingų nuotykių iškylose, stovyklose ir sueigose. Nėra vieno teisingo atsakymo į klausimą "kas yra skautavimas?" Pažvelkime į kelis skautavimo "paaiškinimus", žiūrint į jį pro jauno berniuko ar mergaitės akis:

SKAUTAVIMAS YRA...

- ... 100 svarų neskustų bulvių po nepavykusio puolimo
- ... dvi kairės kojos stovyklos parade
- ... komandų plokštelė, kuri užsikerta priešus komandą "aplink"
- ... pastabus skautininkas, kuris netyčia įeina į rajoną tuo metu, kai tėvai atveža lauktuvių

- ... knarkiantis skautas palapinėje trijų savaičių stovykloje
- ... tinginystės epidemija užsiėmimų laike
- ... paklydęs skautas uodų slėnyje
- ... skautų skiltis, kuri išlekia iš palapinės neatidare tinklo ziperio
- ... po sėkmingo puolimo sužinoti, kad puolei savo palapinę

... smėlis dantų paste

... iškylaujant atsisėsti ant lapais apkloto kaktuso

/Iš "skilties" laikraščelio Nr. 13-18

Eiliniam skautui, skautavimas yra visi šie dalykai ir daug daugiau. Berniukai ir mergaitės įstoja į skautus, kad smagiai laiką praleistu, susirastu naujų draugų, išmoktu naujų dalykų, stovyklautų, iškylautų, žaistų ir sportuotų.

Bet skautų vadovams, nuo skiltininko iki mūsų Sąjungos Tarybos Pirmininko, skautavimas turi dar svarbesnę prasmę. Jie supranta, kad

skautavimas taip pat yra "charakterio lavinimo sistema". Ką tas reiškia? Paprastai, kad geru suorganizuota skautiška veikla padeda jaunam berniukui ar mergaitei tapti geru ir atsakingu suaugusiu žmogumi. Skautavimo žaidimai ir užsiėmimai, prižiūrimi vyresnio vadovo, lavina skautus: kaip su kitais sugyventi; kaip kitiems padėti; kaip kitus geriau suprasti; ir svarbiausiai kaip pasitikėti savo gabumais. Dažnai galime padaryti daug daugiau negu mes manome, bet jei nėra progų išmėginti savo gabumų, prarandame savo minčių, niekada jų neišvystysim

/"develop"/. Skautavimas kaip tik duoda mums progos tą padaryti.

Skautavimo tikslai

Skautiška lavinimo sistema naudoja tris pagrindinius būdus lavinti tvirtą charakterį:

A/ Įžodį, įstatus, įsakymus, šūkių ir pošūkių naudoja pasakyti berniukui ar mergaitei kaip reikia gyventi norint išlavinti gerą charakterį. Šitie dalykai yra skautavimo "ideologija"--skautavimo taisyklės. Tie kurie žaidžiate žaidimus ir sportuojate, prisilaikote tų žaidimų taisyklių. Lygiai taip pat, tie kurie nori skautauti turi prisilaikyti skautavimo taisyklių ar ideologijos.

B/ Patyrimo laipsnių programos yra surašytos ir suplanuotos padėti skautams geriau pažinti savo gabumus ir juos išvystyti. Pradedant nuo

ilkiukų ir paukštyčių patyrimo laipsnių programų ir baigiant su skautų vyčių ir vyresniųjų skaučių programomis, skautai pagal savo amžiaus gabumus lavinasi: geriau susipažinti su Dievo nurodymais; mylėti savo Tėvynę ir išmokti daugiau apie ją; ir jos kalbą; ir kaip būti naudingais sau ir kitiems.

C/ Skilčių sistema duoda skautams progos praktiškai pritaikyti ir iš-
-ėginti skautavimo ideologiją--taisykles. Skautaudami kartu kitų berniukų ar mergaičių grupėje randame daug padėčių ir įvykių, kurie suaugusiems tsitinka. Jei savo skiltyse išmokstame kaip elgtis tokiose padėtyse, būsime geriau pasiruošę geresnį sprendimą padaryti, jei tas pats atsitiks maugusių gyvenime. Į skiltį galime žiūrėti kaip "gyvenimo laboratoriją." Taip kaip mokslininkai daro tyrimus ir mėginimus savo laboratorijose, taip ir mes darome "gyvenimo padėčių" mėginimus savo skiltyse, draugininkų ir kitų vadovų priežiūroje.

Skautiška ideologija--skautavimo taisyklės

Norint pravesti sporto rungtynes reikia gerai žinoti ir suprasti sporto taisykles. Ar galite isivaizduoti asmenį, kuris nori berniukų grupę paruošti krepšinio rungtynėm, bet nieko nežino apie to sporto taisykles?

Lygiai taip pat yra su skautų vadovais. Norint vadovauti skautams, yra labai svarbu ne vien tik žinoti, bet ir gerai suprasti skautišką ideologiją. Dar svarbiau yra pagal ją gyventi ir duoti gerą pavyzdį savo skautams.

Įžodis susumuoja skautų ideologiją.

Jis yra duodamas tik pradėjus skautauti ir jame pasižadame gyventi skauti komis taisyklėmis. Skautų įžodis yra:

"Brangindamas savo garbę, aš pasižadu stengtis tarnauti Dievui ir Tėvynei, padėti Artimui ir vykdyti skautų įstatus"

Duodami įžodį pasižadame stengtis kasdiena gyventi pagal Dievo įstatymus, lankyti bažnyčios nustatytas pamaldas ir neužmiršti pasimelsti Dievui ne vien tik kai reikalas ar bėda iškyla, bet kiekvieną dieną. Skautai turi tikėti į Dievą. Netikintis negali būti skautu!

Įžodyje taip pat pasižadame stengtis neužmiršti kad esame lietuviai. Mūsų pareiga yra kalbėtis lietuviškai su kitais lietuviais. Jei nemokame gerai

kalbėti lietuviškai, reikia pasistengti išmokti daugiau žodžių, dažniau pasipraktikuoti. Kaip galime kitus mokyti, jei patys nemokame. Turime nebijoti kitiems pasakyti, kad esame lietuviai ir jiems apie Lietuvą papasakoti. Lankykime lituanistines mokyklas ir geriau susipažinkime su tėvų žeme.

Skautų įžodyje pasižadame stengtis padėti artimui. Mūsų artimi yra tėveliai, sesutės, broliukai, kiti giminės, kaimynai, draugai ir kiti pažįstami. Nereikia laukti kol kas prašys pagalbos, bet reikia pasisiūlyti, jei matome, kad yra atsiradęs reikalas. Pagalba gali būti ne vien tik pinigine ar fizine, bet kartais geras žodis, patarimas ar tik pasikalbėjimas su žmogum duoda jam daug pagalbos ar padeda jam padaryti svarbius sprendimus.

Įžodis mums primena, kad turime dešimtį skautų įstatų ir geležinį įstatą, kurie mums nurodo kaip reikia gyventi, norint užaugti gerais žmonėmis. Jie yra sekantys:

1. Skautas tiesus ir laikosi savo žodžio. Skautas žino, kad yra negarbė meluoti. Niekas netiki ir negerbia melagių žmonių--net kai ir sako tiesą. Davęs savo žodį ar pasižadėjimą ką nors padaryti, skautas išpildo savo pažadą.
2. Skautas ištikimas Dievui ir tėvynei. Duodamas įžodį skautas įsipareigoja gyventi pagal Dievo įsakymus ir būti geru lietuviu. Jis

stengiasi didžiūotis taip, kaip kiti mūsų taučiai draugai didtėvų gimya kalba ir giames kelbėtis lie-

3. Skautas naudingas ir

Nė vienas žmogus nenori būti nenaudingas. Visi norime kur nors priklausyti ir kam nors padėti. Visi galime šį pasaulį padaryti geresnį ir malonesnį, stengdamiesi padėti savo tėveliams, broliukams, sesutėms ir visiems tiems, kuriems mūsų pagalba reikalinga.

4. Skautas draugas savo artimui ir brolis kitam skautui. Draugas

savo tėvų žeme pažystami kitažiuojasi savo kraštu. Sten-tuviškai.

padeda artimui.

yra labai svarbus asmuo. Draugiškumas yra ryšis, kuris žmonėm leidžia atvirai kalbėtis, kartu džiaugtis ir kartu dalintis gyvenimo nuotykiiais. Skautų ryšys yra panašus į šeimos ryšius. Vieni kitus vadina broliais, nes priklauso didžiulei skautiš-kai šeimai.

5. Skautas mandagus ir riteriškas. Skau-

tas išmoksta mandagumo taisykles, kad nepadarytu gėdos sau ir kitiems. Mandagus žmogus gerbia kitus kaip individus ir stengiasi su jais maloniai sugyventi. Savo kuklumu skautas nesigiria kitiems, kurie turi - ar žino - mažiau. Jis stengiasi savo žiniomis padėti, ne skriausti kitus.

6. Skautas gamtos draugas. Dievas sukūrė visus pasaulio gyvius ir mes su jais dalinames šiame pasaulyje. Skautas stengiasi neužgauti gyvulėlių, stengiasi juos prižiūrėti ir jiems padėti gyventi savo gyvenimą. Skautas stengiasi nedraskyti ar kitaip sužaloti gyvus medžius ir kitus augalus. Jis juos apsaugo ir padeda jiems augti. Skautai stengiasi geriau pažinti mūsų gamtą ir ja džiaugtis.

7. Skautas paklusnus tėvams ir vyresnybei. Mes kiekvienais metais daromes vyresni ir gudresni. Gyvenimas duoda mums daug gerų pamokų -- kartais per mūsų klaidas, kartais per kitų žmonių nuotykius. Mūsų tėveliai ir vadovai yra vyresni ir yra daug daugiau pasimokę iš gyvenimo. Stenkitės paklausyti ir rimtai pagalvoti apie tą, ką jie pataria. Pasinaudokite jų patyrimu ir pasimokykite iš jų klaidų.

8. Skautas linksmas, susivaldo ir nenustoja vilties. Šiame pasaulyje gyvena daug žmonių. Kiekvienas kitaip atrodo ir kitaip galvoja. Visi skuba, visi turi įvairių darbų ir užsiėmimų. Kiekvienas daro taip, kaip geriausiai išmano. Skautas tai supranta ir nesupyksta, jei ne visi su juo sutinka. Nevisada viskas pasiseka.

Skautas stengiasi nenusiminti ir niekada nesupykti. Darbas dažnai nėra lengvas. Bet jis pasidaro dar sunkesnis ir nemalnesnis, jei apie jį skundžiamės ir pykstaime. Žinai, kad darbą vistiek reikės padaryti -- tai palengvink jį su šypsniu ir gera nuotaiką. Padaryk visus darbus kiek galint geriau ir sąžiningiau, kad ne vien tik kiti, bet ir patsai galėtum pasidžiaugti gerai atliktu uždaviniu.

9. Skautas taupus. Taip kaip su viena plyta negali pastatyti namo, taip su vienu centu negali nupirkti vertingą daiktą. Surinkus daug plytų galima pastatyti gražų namą, o sutaupius daugiau pinigų gali nusipirkti vertingą daiktą.

10. Skautas skaistus ir blaivus savo mintyse

žodžiose ir veiksmuose. Skautas mato, kaip kiti geria, rūko ir keikiasi tik todėl, kadangi mano, kad yra suaugusio ir subrendusio žmogaus įrodymas. Skautas taip pat mato, kiek daug suaugusių stengiasi mesti rūkymą, kiek kenčia nuo girtokliavimo ir kaip keistai kiti į juos žiūri kai keikiasi. Skautas supranta, kad gerai prižiūrimas kūnas ir išlavintas sveikas protas padės jam pergalėti daug gyvenimo kliūčių. Jis džiaugiasi ir nesigaili, kad neseka blogų pavyzdžių ir savo gyvenimą veda tiesiu keliu.

GELEŽINIS SKAUTU ĮSTATAS:

Skautas sąžiningai atlieka visas savo pareigas. Skautas žino, kad jo tėveliai jam parūpins maisto, šiltus namus, drabužius ir kitus reikalingus dalykus. Moky-

tojai jį mokins, gaisrininkai apsaugos nuo gaisrų, policininkai nuo apiplėsimų ir daktarai nuo ligų. Taip kaip šitie žmonės stengiasi sąžiningai atlikti savo pareigas, taip skautas stengia viską ką apsiema atlikti ir padaryti gerai. Jis supranta, kad žmonės iš jo tikisi sąžiningumo ir stengiasi jų neapvilti.

Šalia skautų įstatų yra skautų įsakymai, kurie duoda skautui patarimų, kaip įgyvendinti savo įžodžio pažadus:

1. Nelauk iš kitų nieko, bet visada duok pats ką gali.
2. Gyvenk Tėvynei ir žmonijai ir būk gamtos ir gyvulių draugas.
3. Būk riteris, neturtingųjų ir silpnųjų gynėjas ir tiesaus kelio sekėjas.
4. Stiprink savo kūną ir sielą ir šviesk protą.
5. Tebūnie tavo valia kaip templemčiai ir tampriai įtempta.
6. Sek skautų patroną šv. Jurgį: naikink pikta pasaulyje, o pirmiausia pačiame savyje.
7. Tebūnie tavo pirmoji mintis apie kitus, o tik antroji apie save.
8. Auk į viršų kaip galingas ažuolas, bet nesilenk žemyn kaip verkšlenąs gluosnis.
9. Būk rytoj geresnis, negu šiandien esi ir negu vakar buvai.
10. Turėk Dievą širdyje ir atmink savo pošūkį -- "Budėk!"

Skautų pošūkis "Budėk!", primena mums būti pasiruošusiems visokiems gyvenimo netikėtumams. Būdami fiziškai sveiki, lavindami savo pastabumą ir atmintį ir išmokdami ką daryti nelaimės atveju, ruošiamės gyvenime budėti, būti naudingais sau ir kitiems. Štai ir skautiško "žaidimo" taisyklės. Gerai su jomis susipažinkite ir parodykite savo vadovams ir savo skautams, kad sugebate gyventi pagal skautavimo taisyklės. Tada bus daug smagiau džiaugtis kitais skautavimo užsiėmimais.

Skautiška programa

Skautiškos programos pagrindas yra patyrimo laipsniai ir specialybės. Kadangi žmogus daug geriau atsemena dalykus, kuriuos patsai daro

ar mato, skautiška programa yra perteikiama žaidimų formoje. Gal lengviau pasisodinti skautus ir jiems ką nors papasakoti: kaip reikia sukurti laužą, kaip pastatyti bokštą ar ką reikia daryti, jei kam nors lužta ranka. Kai atsimins ką nors, bet tuoj pamirš. Kai patys ka medžiagą ir pastato delį/, ar suriša "sulautik pamato" kaip daryti, progos parodyti kad žino atlikto darbo vaizdas pasiliks ryškiai atmintyje, o atsiekimas tvirtins pasitikėjimo savimi kiek galint daugiau pravesti praktiškai. būdų kaip išvengti todo.

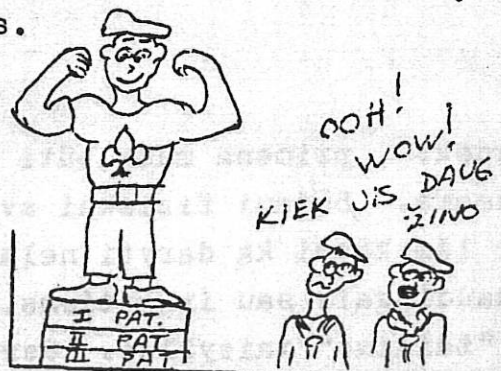
kurie skautai gal daugelis išgirs ir pastato laužą, suren-bokštą /ar bokšto mo-žytą ranką", ne vien bet taip pat turi kaip padaryti. Šis atlikto darbo vaizdas pasiliks ryškiai atmintyje, o atsiekimas tvirtins pasitikėjimo savimi kiek galint daugiau pravesti praktiškai. būdų kaip išvengti todo.

Įsivaizduokime paty-skautiškas kopečias. deda nuo pirmo laiptuko pečiomis, vis matydamas ir suprasedamas vis daugiau dalykų. Kai užlipa iki kopečių aukščiausio laiptuko, turi gan gerą skautavimo vaizdą ir jautiesi įtvirtinęs savo skautiškas žinias.

rimo laipsnius kaip Naujas skautas pra-ir lipa aukštyn ko-daugiau skautavimo rimo laipsnius kaip Naujas skautas pra-ir lipa aukštyn ko-daugiau skautavimo

lipęs ir pasitenkina viduryje, jis negauna kiek tas, kuris lipa Raginkite visus savo tyn--vis siekti aukš-laipsnio!

lyg trumpi patyrimo

Specialybės yra laipsniai--tik visi reikalavimai grupuojasi apie vieną dalyką. Specialybės duoda skautui progos geriau susipažinti su kuria nors gyvenimo, skautavimo ar mokslo sritimi. Įgijęs specialybę, skautas pasidaro kaip mažas tos srities "žinovas". Specialybių tikslas skautiškoje programoje yra paskatinti skautus įsigyti daugiau žinių apie dalykus, kurie juos domina ar kurie yra svarbūs jo gyvenime. Kiekvienas skautas turėtų įgyti bent po vieną ar dvi specialybes kiekvienais metais.

Skautai išmoksta kaip gamtoje gaminti maistą sau ir kitiems, kaip patogiai žiemos metu iškylauti ir sportuoti. Jie išmoksta kaip siųsti

slaptas morzės kodų žinutės vienas kitam šviesos ir dūmų pagalba, kaip atpažinti mežius, kurie ilgiau dega ir tuos, kurie greitai lauže sudega.

Skautai įgyja daug žinių apie savo tėvų žemę--LIETUVĄ--ir pajunta artimesnę ryšį su kitais lietuviais. Iškylaudami ir stovyklaudami gamtoje jie išmoksta kaip miške patogiai gyventi ir kaip susipažinti ir sugyventi su įvairiais Dievo

kūriniais. Jie išmoksta kaip stiprinti savo kūną ir kaip padėti sau bei kitiems nelaimės atveju.

Daugelį šių žinių įgyja per patyrimo laipsnius, kurie yra pritaikyti įvairių amžių berniukų ir mergaičių pajėgumui. Patyrimo laipsniai atskleidžia sistematišką būdą kiekvienam skautui įgyti daugiau skautiško patyrimo ir geriau susipažinti su skauto gyvenimui reikalingomis žiniomis.

Skilčių Sistema

Kas yra "skiltis" ir kas yra "sistema"? Pažvelkime į tų dviejų žodžių prasmę atskirai.

Skiltis

Visi esame susipažinę su "gangėmis". Jos yra berniukų ar mergaičių grupės, kurios dažniausiai susidaro iš draugų grupių. Gangės nėra labai didelės, dažniausiai susidarancios iš maždaug 4-10 asmenų. Jos turi savo vardą, savo simbolius, savo specialius švarkus ar megztukus ar kitokias "uniformas", kurios skiria juos nuo kitų "gangių". Jos turi savo taisykles--slaptas ar viešas. Tie, kurie

prasižengia taisyklėms, gauna pabaudą ar išmetami iš "gangės". Jie turi savo tradicijas, savo ženklą ir vietą, kurioje susirenka. Dažnai net turi slaptą kodą ar kalbą, kurią supranta tik gangės nariai. Gatvių gangės dažniausiai užsima blogais darbais ir kitiems daro nuostolius, nes jiems atrodo "juokinga", kai kiti kenčia ir pyksta. Jie moko savo narius, kaip būti blogais ir kitų neklausyti.

Skautų skiltis yra lygiai kaip gangė, su labai dideliu skirtumu. Skautų skiltis stengiasi daryti gerus dalykus ir lavinti savo skautus kaip būti gerais, sąžiningais ir naudingais. Jiems padeda suaugęs žmogus -- vadinamas draugininku. Draugininkas vadovauja draugovei, kuri susidaro iš bent dviejų skilčių.

Skautišką skiltį sudaro apie 6-8 skautai ar skautės. Jei skiltyje yra mažiau negu 4-5 skautai, skilčiai pasidaro sunku veikti. Jei vienas ar antras neateina į sueigą, lieka tik trys ar keturi. Sunku žaisti žaidimus, atlikti pratimus ir varžytis su kitomis skiltimis. Jei skiltyje yra daugiau kaip aštuoni ar devyni skautai, skiltis pasidaro per didelė. Tylesni, ramesni skautai nebedalyvauja skilties diskusijose ir pradeda atsirasti dvi mažesnės "skiltys" didžiojoje skiltyje.

Kaip ir gangė, skiltis turi savo vadovą, simbolius, vardą, šūkį, dainą, gairelę, uniformą, slaptą kodą, tradicijas ir daug kitų dalykų. Kaip ir gangėje, berniukai ar mergaitės yra draugų grupė, kuri nori kartu daryti, keliauti ir dalintis nuotykiiais /"adventures"/. Jie nori kartu skautauti!

Sistema

Sistema yra grupė dalykų ar atskirų veiksmų, kurie kartu sudėti atsiekia kokį nors tikslą ar atlieka kokį nors darbą. Raštinių /"office"/ sistemos susidaro iš telefonų, kompiuterių, rašomų mašinėlių ir dauginimo mašinų /"copiers"/. Krašto gynybos sistemos susideda iš lektuvų, raketų ir radaro stočių, laivų ir povandėdinių raketų. Mokyk-

lų sistemos susidaro iš pradžios mokyklų, gimnazijų, kolegijų ir universitetų. Kai visos dalys gerai dirba kartu, tos dalykų grupės atlieka kokį nors svarbų uždavinį. Jei kuri nors dalis neveikia, sakome, kad sistema subyrėjo ar sušlūbavo, nes pilnas tikslas nėra atsiekiamas.

Skilčių sistema irgi panaši į viršuje minėtas sistemas. Skilčių sistema susidaro iš: draugininko, skiltininkų, skautų skilčių, įvairių pareigų skiltyse, ir skilties dvasios. Ji veikia sekančiais: draugininkas lavina skiltininkus per vadijos posėdžius ir pasitarimus. Skiltininkai lavina savo skautus ir duoda jiems atsakingas pareigas skiltyse. Jungiami savo šūkių, vardų, simbolių bei kitų tradicijų, skilties skautai susidraugauja ir susijungia į vieną artimų draugų grupę. Juos jungia skilties dvasia /"group spirit"/. O skautiška veikla parūpina draugininkui ir skiltininkams progų lavinti skautus kaip sugyventi, dirbti kartu ir dar artimiau susidraugauti. Darydami klaidas ir iš jų mokydami, mėginami dalykus, kurių anščiau nemokėjo ar bijojo pamėginti, skautai, skiltininkai ir net vyresni vadovai tobulina /"improve"/ savo vadovavimo gabumus ir savo charakterius.

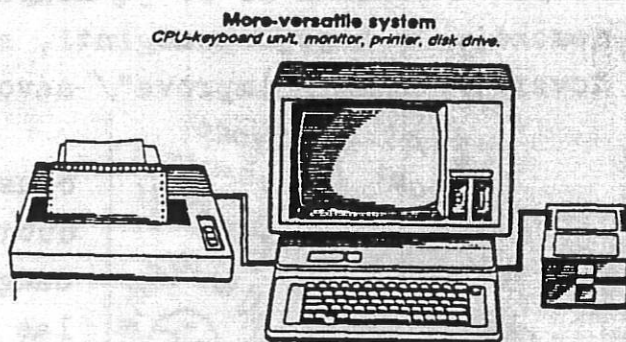
Skilčių sistemoje nemėginame rasti pačius geriausius ir gambiausius skautus ir duoti visą atsakomybę tiems, kurie turi daugiausia patyrimo. Skilčių sistemos tikslas yra duoti skautams atsakomybės, naujų uždavinių atlikti, kurių niekada nėra turėję, kad ir jie galėtų įgyti daugiau patyrimo ir geriau save išsilavinti.

Draugininkui, kuris yra prityręs vadovas, yra lengva suorganizuoti ir pravesti draugovės šventę. Jam geriau sektųsi, greičiau viskas vyktu -- gal net geriau visa šventė praeitų. Bet geras skautų vadovas naudojami skilčių sistemos principais duodamas neprityrusiems vadovams ir skautams progos lavintis, kaip organizuoti ir vadovauti. Jis su neprityrusiais pasitaria, duoda jiems pasiūlymų, paaiškinimų ir kitokių patarimų, bet pats nieko kito nedaro. Neprityrę vadovai mokosi vadovauti ir organizuoti, nors ir padaro klaidų. Per šiuos mėginimus, jie įgyja daugiau svarbaus patyrimo ir pasimoko iš savo klaidų. Sekantį kartą

galės geriau ir greičiau suorganizuoti tokią pat šventę, gal visai be klaidų!

Tokiu pat būdu skiltininkai lavina savo skilties skautus. Nors skiltininkas žino daugiau už savo skautus ir geriau moka daug ką daryti stengiasi duoti savo skautams progų pasimokinti. Gal ilgiau užtruks, gal ne taip gražiai atrodys, bet svarbiausia, skautas turės progos pamėginti. Sekantį kartą seksis geriau, atrodys gražiau -- ir per laiką skiltininkas turės skiltį pilną skautų, kurie daug daugiau žinos ir mokės, negu tas, kuris vienas viską daro. Tokio skiltininko skautai mažai ką išmoks ir bijos mėginti naujus dalykus.

Susumuojant, skilčių sistema yra skautiškas charakterio lavinimo metodas. Per atsakomybių /"responsibilities"/ gavimą ir bendradarbiavimą /"cooperation"/ su kitais skilties skautais, charakteris stiprėja ir skautas išmoksta kaip su kitais sugyventi, su jais dirbti ir kaip pasitikėti savo asmeniškais gabumais.

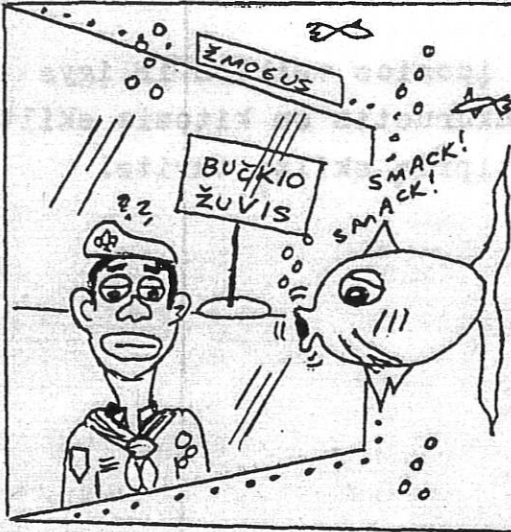

Naujos skilties sudarymas

Grupei berniukų ar mergaičių suėjus pirmą kartą, draugininkui sudarius naują skiltį, ar tik naujam nariui prisirašius prie esamos skilties, pirmas skilties veiklos punktas turėtų būti susipažinimas. Susipažinimas nereiškia tik pažinti kitų skilties skautų vardus ir veidus. Skiltis praleis daug laiko kartu sueigose, darbuose, iškylose, stovyklose, įvairiose užsiėmimuose ir t.t. Kuo artimiau skilties skautai vienas kitą pažins, to lengviau bus jiems bendradarbiauti, sugyventi ir žinoti savo ir kitų pajėgumą /"strengths"/. /Susipažinimo pobūvių pavyzdžiai, bei siūlomi klausimai, seka šį straipsnį./ Svarbu kiek galint greičiau susidraugauti, kad galėtumėt kaip skiltis pradėti skautauti.

Susipažinę ir žinodami daugiau apie savo skilties skautus, visi gali pradėti galvoti apie skilties vardą. Tas vardas juos atstovaus /"represent"/ tol, kol skiltis kartu dirbs. Tas vardas jungs visus skilties skautus į vieną grupę. Skilties gyvis, ar gamtos kūrinys, turėtų turėti ką nors bendro su visais skilties skautais. Gudrūs skautai gali pasivadinti "Gudrių Lapinų" vardu. Storesnių skautų skiltis gali pasivadinti "Drūtų Dramblių" vardu. Išdidūs skautai gali pasivadinti "Kilniais Žirgais", ir t.t. Išklauskite visų skilties narių pasiūlymus prieš galutinai pasirenkant vardą, ir pasirinkite tą,

kuris visiems geriausiai patinka. Stenkitės vengti ginčų ir pykčio, ypatingai šiose pirmose sueigose.

Po skilties vardo galite išsirinkti skilties spalvas, skilties simbolį, pradėti rašyti skilties dainą, bei sugalvoti kitų tradicijų. Pasitarkite tarp savęs ir sužinokite ar kas nors neturi tuščio kambario ar garažo, kurį skiltis galėtų pavadinti savo būkla /"den"/.

Tada pradėkite planuoti savo veiklą. Sužinokite: kokie užsiėmimai patinka skautams, kur jie norėtų važiuoti, kur iškylauti, ką daryti. Leiskite kam nors surašyti visų nuomones ir nei vienos neatmeskite.

Iki šio laiko, visi gan gerai susipažino ir per visas diskusijas tikriausiai iškilo vienas ar keli skilties nariai, kurie ėmėsi iniciatyvos viską organizuoti. Atėjo laikas pasirinkti skilčiai skiltininką

ir jam pavaduotoją -- paskiltininką. Jie turėtų būti tokie, kurių kiti skilties skautai klausys ir su jais dirbs kartu. Svarbu išsirinkti gerą vadovą.

Išrinkus skiltininką ir paskiltininką, galite pasiskirstyti kitomis pareigomis, kad visi turėtų progos prisidėti prie skilties darbų ir uždavinių.

Praneškite visus diskutuotus dalykus draugovės draugininkui ir pasitarkite su juo apie skilties vardą ir kitas tradicijas. Pasigaminkite gražią skilties gairelę, surinkite skilties albumą su skilties gyvio paveikslais ir skautų nuotraukomis ir pradėkite lavintis skautiškoje programoje. Jei visi skilties skautai stengsis su kitais sugyventi ir su jais kartu dirbti skilties gero-

vei, jūsų skiltis turės daug metų smagios, įdomios veiklos ir įgys stiprią skilties dvasią. Tada galėsite konkuruotis su kitomis skiltimis ir visiems parodyti, kokią gudrią ir stiprią skiltį turite!

Susipažinimas

Skiltis yra draugų grupė. Naujai skilčiai susidarius ar naujam skautui prisidėjus prie skilties, pirmiausia reikia susipažinti. Per ilgesnį laiką bus progų ilgiau pasikalbėti, daugiau sužinoti apie kitus skilties skautus. Dabar svarbu visiems duoti progą pajusti, kad priklauso šiai grupei, kad yra kitų skilties narių priimami į artimų draugų ratelį.

Stenkites visus užkalbinti, klausti klausimų ir pasidalinti savo mintimis, taip, kaip darote su geriausiaisiais savo draugais. Kiti greitai pasijus, kad yra tavo draugai ir norės kartu daryti dalykus, pasijus laisviau su kitais skilties skautais. Pagalvokite apie dienas, kai pirmą kartą pradėjote lankyti mokyklą ar kokią kitą vietą. Atsiminkite, kaip nesmagu buvo kol susipažinote su bent vienu kitu berniuku ar mergaite. Taip pat jaučiasi kiti nauji skilties nariai, jei nemėginate su jais susidraugauti, pasidaryti jų draugais. Neradus draugų, daug kas nebenori grįžti atgal, nes niekas nenori priklausyti grupei, kuri su juo nesikalba ar jo nemėgsta. Skiltininkas turi šito vengti. Jis nori, kad jo skautai visi būtų draugiški ir "broliai kitiems skautams".

EI TOMAI, TAV
PATIKS MŪSŲ!
SKILTIS!

Skiltininkas gali pravesti susipažinimo žaidimą, per kurį skautai susimaišo, susipažįsta ir per bendradarbiavimą /"working together"/ geriau susipažįsta. Skiltininkas taip pat gali pravesti susipažinimo apklausinėjimą ar diskusijas. Kai skiltis pradės dalintis savo mintimis ir kiekvienas apie save pradės pasakoti, visi pamatys, kas jiem patinka ir kad daug dalykų visi mėgsta.

Suradę šiuos bendrus, mėgiamus dalykus, pradės laisviau kalbėtis ir greitai susidraugaus. Seka eilė klausimų, su kuriais galite praversti susipažinimo diskusijas. Po jų surašyti keli susipažinimo žaidimai -- "mixers".

Klausimai:

Koks amžius yra visų skilties skautų?
Kur lanko mokyklą?
Kas labiausiai mokykloje patinka? Kas nepatinka? Kodėl?

Kokią mokytoją turi?

Ar jis /ji/ pikta ar maloni?

Ar lanko lituanistinę mokyklą? Kuria?

Kas labiausiai patinka lituanistinėje mokykloje?

Ar turi brolių ar sesučių? Kiek? Kokio amžiaus? Kaip sugyvenate?

Koks maistas geriausiai patinka?

Ar mokate ką nors iškepti ar išvirti? Ką?

Ar turi gyvulių namuose? Kokie vardai? Ką įdomaus daro?

Ar turi rinkinių, "hobbies", ar mėgiamų laisvalaikio užsiėmimų? Trumpai papasakoja.

Ar yra stovyklavės, iškylavės, gyvenęs gamtoje?

Koki sportą mėgsta? Kokius žaidimus? Ar geras sportininkas?

Ar patinka skaityti? Kokios mėgiamiausios knygos?

Ar patinka muzika? Kokia? Kuris mėgiamiausias dainininkas ar dainininkė?

Kurias programas žiūri televizijoje?

Kokias filmas matė kine?

Ką žino apie skautavimą? Ką norėtų skautuose daryti, veikti?

Kur yra keliavęs su tėvais? Kuriose valstybėse ir kraštuose yra buvęs?

Keli susipažinimo žaidimai

A. Visi užsimauna popierinius rudus maišus ant galvų. Su "marker" nupiešia tas savo veido dalis, kurias skiltininkas pamini /dešinė ausis, nosis, smakras, kairė ausis, plaukai, ir t.t./. Pabaigus visi

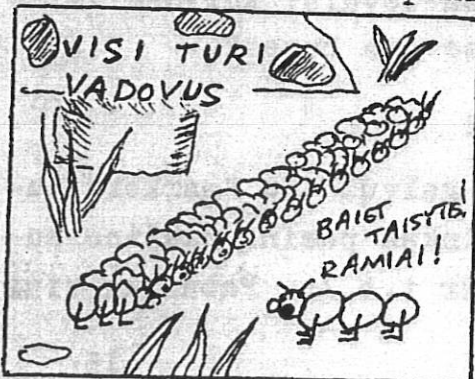
nusiima ir palygina su savo veidu.

- B. Visiems išdalinti po dvi raides. Vieną raidę laiko vienoje rankoje, antrą antroje. Skilties skautai mėgina sudėti lietuviškus žodžius naudojantis tik turimomis raidėmis, nepaleisdami raidžių iš savo rankų.
- C. Raskite savo "dvynuką". Visi skilties skautai mėgina susiporuoti su tais, kurie turi panašias: 1/ akis, 2/ plaukus, 3/ batų spalvą, 4/ nosies formą, ir t.t.
- D. Sustatykite visą skiltį į ratą, vienus pasisukusius į rato vidurį, kitus į rato lauką. Suriškite visų rankas su kaimyno rankomis, naudojant "policininko kilpą". Papilkite kietų žirnių ant grindų ir sušvilpkite švilpuku. Užsiemimo tikslas: vienai /kuri žiūri į vidų/ ar kitai /kuri žiūri į lauką/ komandai surinkti daugiau pabertų žirnių.

Bet kuris žaidimas ar užsiemimas, kuris pareikalauja susimaišymo, bendradarbiavimo ar diskusijų tarp žaidėjų, tinka susipažinimui. Panaudokite tokius žaidimus bent pirmose 3-4 sueigose, kol visi gerai susipažins.

Skiltininkas -- skautiškos "gangės" vadas

Kai grupė žmonių ką nors organizuotai daro, visada turi vadą, kuris nurodo grupei ką daryti, kaip daryti ir koordinuoja grupės narių pastangas. Tautos turi prezidentus, ministerius pirmininkus, karalius ar karalienes. Kompanijos turi prezidentus ir direktorių pirmininkus,

kurie tvarko kompanijos reikalus ir nurodo žemesniems pareigūnams, ką daryti ir iki kada padaryti. Bažnyčia turi vyskupus ir kardinolus, kurie tvarko bažnyčios reikalus. Net gatvės "gangės" turi berniukus ar mergaites, kurie tvarko gangių reikalus.

Visi tie prezidentai, vyskupai, kompanijų pirmininkai ir gangių vadai yra atsakomingi už

savo organizacijos sėkmingą veiklą ir tikslo atsiekimą. Beveik visi buvo išrinkti ar paskirti į tas pareigas, nes žmonės tikėjosi, kad jie yra tinkamiausi vadovai jų grupei. Žmonės juos gerbia ir stengiasi sekti jų pavyzdžiu.

Skautų skiltis, kaip ir kitos organizacijos ir grupės, turi savo vadą -- skiltininką. Skiltininkas turi daug atsakomybių. Jis:

1. Paskirsto pareigas visiems savo skilties skautams ir prižiūri, kad pareigos būtų tvarkingai vykdomos.
2. Vykdo draugovės vadijos įsakymus ir nutarimus savo skiltyje.
3. Suplanuoja, paruošia, praveda ir įvertina savo skilties sueigas.
4. Lavina savo paskiltininką ir ruošia jį skiltininko pareigoms.
5. Atstovauja savo skiltį ir jos skautų nuomones draugovės vadijos ir kituose posėdžiuose.
6. Stengiasi įsigyti aukštesnį patyrimo laipsnį, daugiau žinių, daugiau specialybių už savo skautus ir jiems vadovauti savo geru pavyzdžiu.
7. Prižiūri savo skilties narių elgesį ne vien tik skilties, bet ir draugovės, bei tunto sueigose.
8. Stengiasi lankyti vadovavimo kursus ir tobulinti savo, kaip vadovo, žinias.

Gero skiltininko pareigos nėra lengvos ir joms reikia tvirto žmogaus. Skiltininkas daug ką išmoksta apie vadovavimą ir tos žinios labai naudingos jam per visą jo gyvenimą. Jei esi išrinktas skiltininku, stenkis pareigas vykdyti sąžiningai, skiltį vesti skautiškomis taisyklėmis ir padėti visiems skilties nariams tapti gerais ir atsakingais skautais!

Skiltininko pasirinkimas

Sueina grupė naujų skautų. Didelė skiltis yra skeliama į dvi mažesnes skiltis. Grupė vilkiukų pereina į skautų draugovę. Bet kuriuo būdu atsiranda nauja skiltis, pirmas jos žingsnis -- susiorgani-

zuoti! Reikia išsirinkti vardą, sugalvoti simbolius, tradicijas... be svarbiausiai -- reikia išsirinkti skiltininką! Skiltininkas atstovaus skiltį draugovės vadijoje; jis padės draugininkui planuoti draugovės ir skilties veiklą; jis turės paskirstyti skilties skautams pareigas ir darbus ir prižiūrėti, kad pareigos ir darbai būtų vykdomi; jis padės skilties skautams ruošti patyrimo laipsniams ir specialybėms; jis žiūrės, kad skilties skautai sugyventų ir dirbtų kartu, bei visą eilę kitų atsakomybių. Užtai reikia gerai pagalvoti prieš pasirenkant skiltininką.

Dažnai skautai pasirenka savo geriausią draugą. Kartais pasirenka aukštesnio ūgio ar pikčiausią skautą. Gerai, jei tas asmuo taip pat atatinka kitiems reikalavimams, bet jei ne, skiltis nukentės. Stenkitės rinkti ne vien tik tokį, kuris jūsų draugas, bet tokį, kuris geriausias vadovas visai skilčiai.

Renkant skiltininką, stenkitės parinkti tokį, kuris sugebės kalbėti visų skilties skautų vardu, atstovaus jų nuomones ir pageidavimus draugovės vadijos posėdžiuose. Rinkite tokį, kuris turi daug patyrimo ir aukštesnį patyrimo laipsnį už kitus; tokį, kuris turi daugiausia skautiškių žinių. Rinkite tokį, kuris tikrai stengsis dirbti kartu su visais skilties skautais ir norės padaryti JŪSU skiltį pačią geriausią visoje draugovėje, ar net ir visame tunte. Jei išrinktas asmuo dar nėra geras draugas, greitai susidraugausite! Svarbu, kad jis sąžiningai eitų savo pareigas, visus skilties skautus laikytų lygiais ir nė vieno neskriaustų. Geras skiltininkas veda savo skautus ir juos lavina savo pavyzdžiu. Blogas skiltininkas įsakinėja kitiems atlikti visus darbus, o pats nieko nedaro.

Nepadarykite klaidos! Gerai apgalvokite ką renkate! O išrinkę skiltininką, visomis galimomis priemonėmis jam padėkite.

Skilties vardas

Visi asmenys, daiktai, vietos, organizacijos, grupės turi savo vardus. Kai tą vardą ar pavadinimą išgirstame, tuoj pagalvojame apie žmogaus veidą, daikto išvaizdą ar vietovės vaizdą. Vardais ar pavadinimais skiriame vienus dalykus nuo kitų.

Skiltis, grupė berniukų ar mergaičių, skiriasi viena nuo kitos savo vardais.

Vaikams vardus duoda tėvai. Vietovėms pavadinimus duoda tie, kurie pirmiausiai tas vietas atranda arba jose apsigyvena. Daiktą pavadina tas, kuris pirmiausiai jį pamato arba išranda. Organizacijos ir grupės nariai susitaria ir parenka savo grupei tinkamą vardą. Kaip su skilties vardu? Kas turi skiltį pavadinti? Kokį vardą skiltis turėtų turėti?

Skautų ar skaučių grupė, kurie pirmą kartą sudaro naują skiltį, pirmiausia nori savo grupę pavadinti kuriuo nors vardu, kad jie patys ir kiti skautai atskirtų jų skiltį nuo kitų. Ilgai negalvodami, jie dažniausiai pasirenka vieną iš kelių dažnai naudojamų vardų, nes ir kiti skautai tą patį naudoja ar naudojo. Užtai turime daug "VILKŲ", "LAPINŲ", "BRIEDŽIŲ" ir t.t. Per daug neskubėkite, pagalvokite!

Jei kuriam nors daiktui norite duoti skirtingą pavadinimą, kad jis skirtųsi nuo kitų panašių daiktų; arba vaiką pavadinti taip kad du broliukai neatbektu kai šaukiamas tik vienas, tai kodėl skilčiai duoti vardą, kurį jau turi kitos skiltys? Kodėl duoti skilčiai vardą, kuris nieko jai nereiškia? Prieš vaiko gimimą, tėvai dažniausiai ilgai galvoja apie tinkamą vardą. Jie nori rasti vardą, kuris bus svarbus ir reikšmingas, nes jų vaikas

jiems yra svarbus ir ypatingas. Dažnai tėvai net laukia kol vaikas gimsta ir jie turi progos gerai jį pasižiūrėti prieš galutinai nusprendžiant ar parinktas vardas jam tinkamas. Taip pat ir su skiltimi-- JŪSU SKILTIMI!! Ji ir jos vardas turėtų jums būti labai svarbus ir reikšmingas, kadangi ji nėra bet kokia skiltis. Ji yra Jūsų SKILTIS!

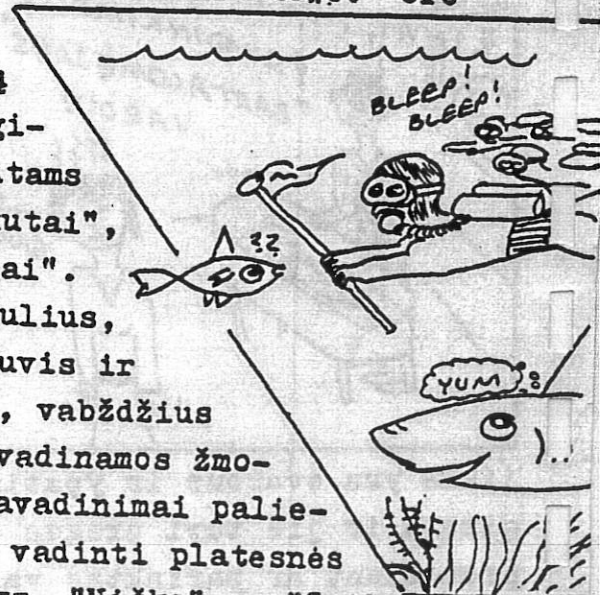
Reikia leisti visiems skilties skautams kartu išsirinkti skilties vardą. JU skiltis yra jiems taip pat sbarbi, kaip ir tau. Jie turi lygiai tokią pačią teisę parinkti vardą, kaip ir tu. Visi susėdę gerai pagalvokite ir pasvarstykite savo skautų charakteristiką. Kaip jie atrodo, kas patinka ir nepatinka, kokie jų vardai, kur gyveną, ar darbštūs ar tinginiai, ar juokingi ar rimti ir t.t. Tik tada mėginkite surašyti savo bendras charakteristikas /"characteristics"/. Turint šį sąrašą galite pradėti ieškoti skilčiai vardą. Pavyzdžiui: storų

skautų skiltis galėtų pasivadinti "Lašinių", "Begemotų", "Drambliukų" vardu. Netvarkingų skautų skiltis gali pasivadinti "Paršiukų" vardu. Gudrių skautų skiltis, "Lapinais" ar "Pelėdomis". Lėtų skautų skiltis -- "Vėžliai". Kaip matote, išstudijavę bendrąsias skilties skautų ypatybes, galite pritaikyti gyvį, kurio ypatybės geriausiai skilčiai tinka ir kurio vardas skilties skautams geriausiai patinka.

Atkreipkite dėmesį dar ir į kitą dalyką. Kaip žinote, yra žemės, oro ir jūrų skautai. Kiekvienos šakos skautai gali /nors nebūtina/ pasirinkti gyvį, kuris skrenda, plaukia, ar gyvena sausumoje. Oro skautams tiktu "Sakalų", "Žaibų", "Griausinių", "Burbuliukų" ar "Arų" vardai. Jūrų skautams tiktu "Rykliai", "Unguriai", "Banginiai", "Ešeriai" ir "Delfinai". Žemės skautams tinka "Liūtai", "Ažuolai", "Kelmai", "Kalakutai", "Agurkai", "Žiogai", "Leopardai" ir "Termitai".

Rinkdamiesi vardą pagalvokite apie gyvulius, šliužus /"reptiles"/, paukščius, medžius, žuvis ir kitus jūrų gyvius, gėles, vaisius, daržoves, vabzdžius ir gamtos reiškinius. Paprastai skiltys nevadinamos žmonių ar kurių nors grupių vardais, nes tie pavadinimai paliekami draugovių vardams. Nepatartina skiltį vadinti platesnės apimties gamtos kūriniais ar reiškiniiais, pvz. "Miško" ar "Smėlio" vardais. Miškas labai sudėtingas savo augmenija ir gyvūnija ir netinka skilties vardui.

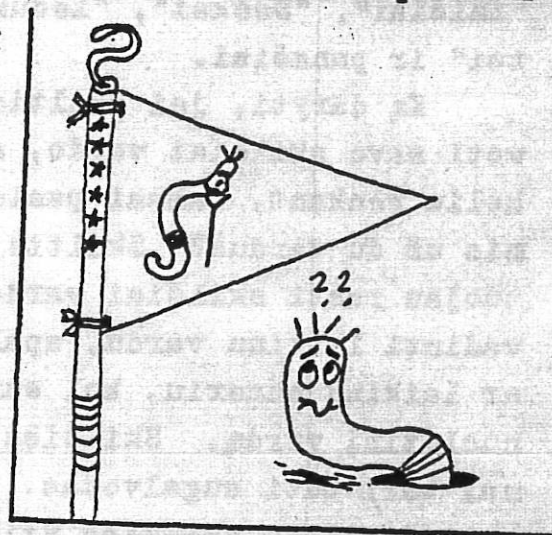
Renkantis skilties vardą reikia atsižvelgti į giminę, vyriškos ir moteriškos giminės pavadinimus. Pvz. "Bitutės", "Peteliškės", "Agonėlės", "Žirafos", "Snaigės" ir "Panteros" yra moteriškos giminės pa-

vadinimai geriau tinka skaučių skiltims. Berniukams tinka vyriškosios giminės pavadinimai, kaip "Klevai", "Gaidžiai", "Žalčiai", "Šeškai", "Ledukai", "Kopūstai" ir panašiai.

Ką daryti, jei skiltis negali sugalvoti savo skilčiai vardo, ar balsavimo keliu renkant, balsai pasidalina lygimis už du vardus? Skiltis nebūtinai turi tuojau rasti skilčiai vardą. Gali pasivadinti laikinu vardu, spalvos pavadinimu, ar laikinu numeriu, kol suras sau tinkamą nuolatinį vardą. Skilties vardas nebūtinai turi būti sugalvotas. Jis gali "atsirasti" vėliau skilties veikloje. Štai toks pavyzdys: Grupė berniukų ilgai galvojo ir negalėjo išsirinkti savo skilčiai varda ir gyvį, kuris reprezentuotų jų skilties skautus. Jie laikinai pasirinko "Mėlynosios Skilties" vardą. Po savaitės laiko įvyko draugovės tradicinė, pradinė iškyla. Iškylos metu "Mėlynoji Skiltis" gavo uždavinį, surasti paslėptą laišką parašyta morzės raidynu. Jie turėjo rastą laišką išversti, perskaityti nurodymus ir ieškoti sekančio morzės laiškėlio. Buvo lietinga diena. Skiltis skubėjo surasti visus savo laiškus, kad greičiau galėtų grįžti į pastogę, kur laukė pietūs ir virėjas. Berniukams nesisėkė. Jonas belandydamas po krūmus susibraižė. Algis užkliūvo už šaknies ir susižeidė koją. Vyto sugipsuota ranka pradėjo skaudėti. Šlubuodami ir pavarę pagaliau rado paskutinį morzės laiškėlį, kurio vokas buvo atsiklijavęs nuo šlapios žemės. Voke rado sumirkusį laiškėlį, kurio negalėjo išskaityti. Voke taip pat rado du didelius besirangančius sliokus /"earthworms"/. Skilties skautai pradėjo bumbėti apie neiškaitomą laišką ir visus iškylos nepasisekimus. Bumbėjimas

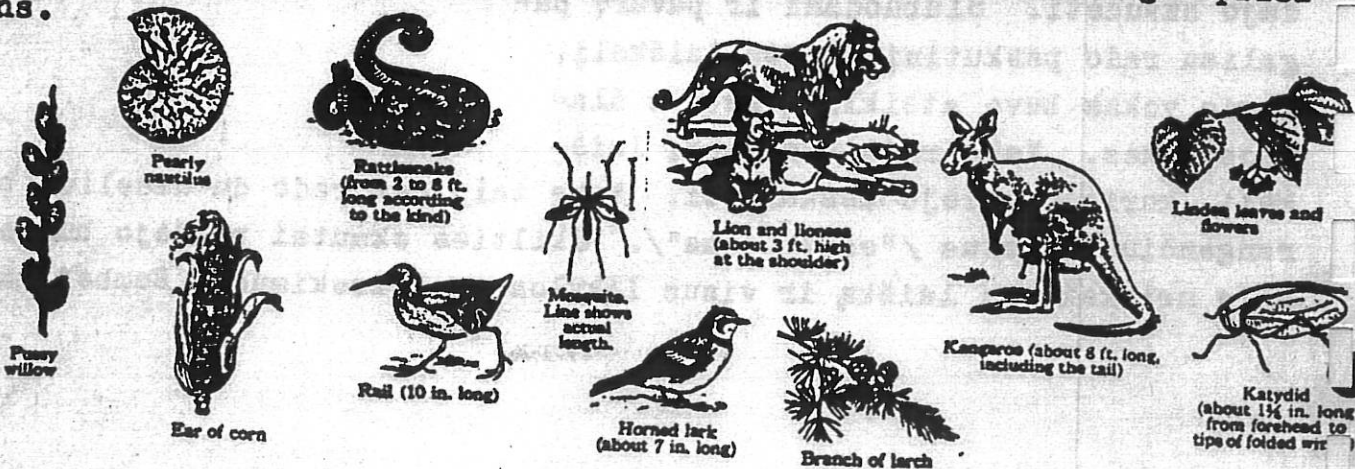

greitai virto juokais ir staiga Algiui kilo mintis. Kodėl nepavadint skiltį "Sliekų" vardu? Kiti pridėjo, kad geriau tikėtų pasivadinti "Šlūbuojančių Sliekų" vardu, nes beveik pusė skilties berniukų buvo susižeidę, o visi kiti pavargę. Taip bevardė skiltis tapo "Šlūbuojančių Sliekų" skiltis.

Kaip šis pavyzdys rodo, būdvardis /"adjective"/ labiau charakterizuoja skiltį ir tuo pačiu metu skiria skiltį nuo kitų skilčių, kurios turi to paties gyvūno vardą. Būdvardis pabrėžia kokią nors skilties gyvio ypatybę, padaro skilties vardą įdomesnę ir vaizduotėje /"in the mind"/ išryškina to gyvio poveikslą. Pavyzdžiui, "Žirgų Skiltis". Įsivaizduojame kelių pabalnotų arklių vaizdą. Tie žirgai tikriausiai tik stovi ir nieko nedaro. "Lekiančių Žirgų" vardas sukelia judresnę poveikslą vaizduotėje. Matome bėgančių žirgų būrį dulkių debesyje. "Žvengiančių Žirgų" vardas vaizduotėje sukelia didelį ir galingų žirgų poveikslą. Atsistoję ant užpakalinių kojų jie narsiai kovoja su priešu.

Toliau seka keli skilčių pavadinimai, kurie buvo naudojami LSB Lituanicos Tunto ruoštuose skiltininkų kursuose 1970-1980 metais: "Žvengiantys Žirgai", "Bajavos Bulvės", "Išdykusios Pelėdos", "Ružavi Drambliukai", "Guminės Antytės", "Iškepti Kalakutai", "Žali Žalčiai", "Surūgė Kopūstai", "Neptūno Rykliai", "Šokinėjančios Blusos" ir "Skrajojančios Skėrės". Kaip matote, gerai pagalvojus galima sugalvoti įdomių ir skilčiai prasmingų vardų. Peržiūrėkite pridėtus sąrašus, susirašykite vardus kurie jums patinka ir panaudokite savo kūrybingumą išsirinkite vardą, kurį visi skautai, vadovai ir tėveliai ilgai prisimins.

Seka gamtoje randami skilčių vardai ir jų vertimas į lietuvių kalbą:

Paukščiai:

albatross - albatrosas
 auk - naras
 blackbird - juodasis strazdas
 blue jay - mėlynasis kėkštas
 bunting - starta
 buzzard - suopis
 cardinal - kardinolas
 chaffinch - kikielis
 chicken - viščiukas
 cockatoo - kakadu
 condor - kondoras
 cormorant - kormoranas
 crane - gervė
 crow - varna
 curlew - žiurlys
 dove - balandis
 duck - antis
 catbird - strazdas
 coot - laukys
 cuckoo - gegutė
 eagle - erelis
 egret - garnys
 emu - emu
 falcon - sakalas
 finch - kikielis
 flamingo - flamingas
 goldfinch - dagilis
 goose - žasis
 grebe - kragas
 grouse - kurapka
 gull - žuvėdra
 hawk - vanagas
 hen - višta
 heron - garnys
 house wren - naminis traškutis
 hummingbird - kolibris
 jay - kėkštas
 kingfisher - tulžys
 kinglet - karaliukas
 kite - peslys
 lark - vieversys
 magpie - šarka
 mallard - gaigalas
 meadowlark - laukų vieversys
 nightingale - lakštingala
 nuthatch - bukutis
 oriole - volungė
 osprey - žuvininkas
 ostrich - strausas
 owl - pelėda
 parrot - papūga
 partridge - kurapka
 peacock - povas
 pelican - pelikanas

Cicada (about 1/4 life size)

Grasshopper (2 to 3 in. long)

Llama (about 3 ft. high at the shoulder)

English skylark (about 7 in. long)

Zebra (4 to 4 1/2 ft. high at the shoulder)

Beaver (3 1/2 ft. long including the tail)

Red-breasted grosbeak (about 8 in. long)

Cliff swallow (about 6 in. long)

penguin - pingvinas
 petrel - audrapaukštis
 pheasant - fazanas
 pigeon - karvelis
 plover - sėjikas
 ptarmigan - žvyrė
 quail - putpelė
 rail - ilgasnapė vištelė
 raven - juodvarnis
 redstart - raudonuodegė
 robin - raudongurklė
 rook - kovas
 rooster - gaidys
 sandpiper - krantinis tilvikas
 shrike - medšarkė
 skylark - vieversys
 snipe - perkūno oželis
 snowbird - snieginė starta
 sparrow - žvirblis
 starling - varnėnas
 stork - gandrai
 swallow - kregždė
 swan - gulbė
 swift - čiurlys
 teal - kryklė
 tern - upinė žuvėdra
 thrasher - dygioji raja
 thrush - strazdas
 titlark - pievinis kalviukas
 turkey - kalakutas
 vulture - grifas
 whip-poor-will - lėlys
 woodpecker - genys
 wren - traškutis

Unicorn

Tarantula (body about 1 in. long)

Eagle (3 ft. from head to tail)

Tarpon (about 6 ft. long)

Oryx (about 4 ft. high at the shoulder)

Gyvuliai:

ant-bear - skruzdėda
 antelope - antilopė
 armadillo - šarvuotis
 baboon - babūnas
 badger - barsukas
 bat - šikšnosparnis
 bear - meška
 beaver - bebras
 bison - bizonas
 boar - šernas
 buffalo - buivolai
 camel - kupranugaris
 chamois - kalnų ožka
 chimpanzee - šimpanzė
 chipmunk - čipmunkė
 cow - karvė
 coyote - kojotas
 deer - elniai

Fitch (about 17 in. long without the tail)

Pintail duck (2 ft. long)

Worker honey-bee (about 1/2 life size)

Sea lion (about 7 ft. long)

donkey - asilas
 dormouse - pelė snaudalė
 elephant - dramblys
 elk - briedis
 emu - emu
 ermine - šermuonėlis
 fitch - šeškėna
 fox - lapė, lapinas
 gazelle - gazelė
 gibbon - gibonas
 giraffe - žirafa
 goat - ožys, ožka
 gorilla - gorila
 guinea pig - jūrų kiaulytė
 hare - kiškis
 hippopotamus - hipopotamas
 hog - kiaulė
 horse - arklys
 hyena - hiena
 jackal - šakalas
 jaguar - jaguaras
 kangaroo - kengūra
 lemur - lemūras
 leopard - leopardas
 lion - liūtas
 llama - lama
 lynx - lūšis
 mammoth - mamutas
 marmoset - beždžionė
 marmot - švilpikas
 mole - kurmis
 mongoose - mangusta
 moose - amerikinis briedis
 muskdeer - kabarga
 muskox - avijautis
 muskrat - ondatra
 opossum - oposumas
 orangutan - orangutangas
 otter - ūdra
 pangolin - skujuočius
 peccary - laukinė kiaulė
 pig - kiaulė
 platypus - ančiasnapis
 polar bear - baltoji meška
 porcupine - dygliakiaulė
 puma - puma
 rabbit - zuikis
 raccoon - meškėnas
 rat - žiurkė
 reindeer - šiaurinis elnias
 rhinoceros - raganosis
 sable - sabalas
 sea elephant - jūrų dramblys
 sea lion - ruonis
 sheep - avis, avinas
 shrew - kirstukas
 skunk - skunsas
 sloth - tinginys
 springbok - gazelė

Fisher (about 2 ft. long, without the tail)

Fisher

Beetle

Caribou (4 ft. high at the shoulder)

Duckbill (about 1½ ft. long)

Daffodil (12 to 18 in. high)

Carnation

Red fox (about 3½ ft. long, including the tail)

squirrel - voverė
 stallion - žirgas
 tapir - tapyras
 tiger - tigras
 unicorn - vienaragis
 vicuna - vigonė
 vole - pelėnas
 wallaby - mažoji kengūra
 walrus - jūrų vėplys
 warthog - egiptinis tapyras
 weasel - žebenkštis
 wolf - vilkas
 wolverine - ernis
 wombat - vambatas
 yak - jakas
 zebra - zebros

Dinosaur

European green lizard (about 11 in. long)

Medžiai ir augalai

alder - alksnis
 ash - uosis
 aspen - drebulė
 bamboo - bambukas
 beech - bukas
 birch - beržas
 cactus - kaktusas
 cedar - kedras
 cottonwood - medvilnės medis
 cypress - kiparisas
 elm - guoba
 eucalyptus - eukaliptas
 fern - papartis
 fir - eglė
 hawthorn - gudobėlė
 hemlock - mauda
 holly - bugienis
 juniper - kadugys
 larch - maumedis
 linden - liepa
 locust - akacija
 magnolia - magnolija
 maple - klevas
 mulberry - šilkmedis
 oak - ąžuolas
 palm - palmė
 pine - pušis
 poplar - tuopa
 redwood - sekvoja
 sassafras - sasapras
 spruce - eglė
 sycamore - figmedis
 willow - gluosnis

Acacia (det. 1)

Shamrock

Otter (total length 3 to 4 ft.)

Osprey (about 2 ft. long)

Ostrich (6 to 8 ft. tall)

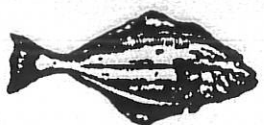
Jūrų gyviai

anchovies - ančiuvis
 barnacle - polipai
 carp - karpis
 chimera - chimera
 clam - jūrų moliuskas

cod - menkė
 crab - krabas
 crayfish - vežys
 cuttlefish - sepija
 devilfish - jūrų velnias
 dolphin - delfinas
 eel - uncurys
 flounder - plekšne
 humpback - šiaurės delfinas
 haddock - pikša
 halibut - votas
 herring - silkė
 jelly fish - medūza
 lamprey - nėgė
 lobster - omaras
 minnow - rainė
 narwhale - narvalas
 needlefish - jūrų adata
 octopus - aštuonkojis
 oyster - austrė
 perch - ešeris
 pickerel - lydekaite
 pike - lydeka
 porpoise - jūros kiaulė
 prawn - krevetė
 ray - raja
 salmon - lašiša
 sardine - sardine
 sawfish - piūklačūvė
 sea horse - jūrų arkliukas
 sea urchin - jūrinis ežys
 shark - ryklys
 shrimp - krevetė
 smelts - mažoji stinta
 sole - liežuvis
 sturgeon - erškėtas
 swordfish - kardžuvė
 trout - upėtakis
 whale - banginis
 whitefish - sykas

Gelės:

aster - astra
 azaleas - azalija
 burdock - varnalėša
 camomille - ramunė
 carnation - gvazdikas
 chrysanthemum - chrizantema
 clover - dobilas
 crocus - krokas
 daffodil - narcizas
 daisy - saulutė
 dandelion - kiaulpienė
 geranium - pelargonija
 gladiola - gladiolas
 hyacinth - hyacintas
 iris - vilkdalgis
 ivy - gebene

Halibut

Bullfrog (7 in. long)

Grizzly bear (about 8 ft. long)

Scorpion (1 to 8 in. long)

Swan (nearly 5 ft. long, including the head and neck)

Hippopotamus (about 13 ft. long)

Screech owl (about 9 in. from top of the head to tip of the tail)

Lobster (about 1 ft. long, including claws)

Sea horse

Red flamingo (about 4 1/2 ft. tall from head to toe)

jasmine - jazminas
 lilly - lelija
 lotus - lotosas
 magnolia - magnolija
 oleander - oleandras
 orchid - orchidėja
 poppy - aguona
 primrose - raktažolė
 rose - rožė
 snapdragon - žioveinis
 sunflower - saulėgraža
 tulips - tulpė
 violet - žibuoklė

Parrot (about 15 in. tall)

Moth (def. 2)

Šliužai:

alligator - aligatorius
 anaconda - anakonda
 boa - smauglys
 chameleon - chameleonas
 cobra - kobra
 crocodile - krokodilas
 dinosaur - dinozauras
 dragon - slibinas
 frog - varlė
 garter snake - žaltys
 lizard - driežas
 python - pitonas
 rattlesnake - barškuolė
 salamander - salamandra
 snake - gyvatė
 toad - rupužė
 tortoise - vežlys

Oak: leaf and acorn of A. European; B. American.

Eel (2 1/2 ft. long)

Vabzdžiai:

ant - skruzdėlė
 bee - bitė
 beetles - vabalas
 butterfly - drugelis
 caterpillar - vikšras
 centipede - šimtakojis
 cicadas - cikada
 cockroach - tarakonas
 cricket - svirplys
 daddy-longlegs - voras ilgakojis
 fireflies - Svento Jono vabaliukas
 flea - blusa
 fly - musė
 grasshopper - žiogas
 hornet - širšė
 louse - utelė
 mosquito - uodas
 moth - peteliškė
 scorpion - skorpionas
 snail - sraigė
 spider - voras
 termite - termitas
 tick - erkė
 wasp - vapsva

European cuckoo (about 14 in. long)

Skunk (length about 2 ft. including the tail)

Zebu (4 ft. high at the shoulder)

Bumblebee (about life size)

Blue shark (about 15 ft. long)

Skilties siliuetas ir gairelė

Lietuva, Amerika, Kanada ir visi kiti kraštai turi savo vėliavas. Vėliava simbolizuoja kraštą. Kai vyksta paradai, minėjimai ir kiti ypatingi įvykiai, vėliavos yra garbingai įnešamos į salę ar lydimos orkestrų ir žymių žmonių. Kai vyksta Olimpiadas, aukso medalių laimėjusių pagerbia grojant jo krašto himną pakeliant krašto vėliavą. Skautai gerbia vėliavas saliotuodami ir stovėdami ramiai. Tai darant, gerbiame ne pačią vėliavą, bet kraštą, kurį vėliava simbolizuoja.

Skautų skiltis irgi turi savo simbolį -- gairelę. Ji dalyvauja visur kur skiltis dalyvauja. Skautiška gairelė yra 9" x 12" geltonos medžiagos trikampis , pririštas prie šešių pėdų aukščio koto.

Skiltininkas laiko skilties gairelę. Taip kaip senovės karų vadai, ji visur veda savo skiltį su gairele. Iškylose, stovyklose, sueigose ir minėjimose visur aiškiai matyti jūsų skilties simbolis, visi žino, kuri skiltis čia dalyvauja! Didžiukitės savo skiltimi ir leiskite visiems matyti, kas jūs esate! Saugokite savo gairelę nuo purvo ir dulkių stovyklose ir neleiskite jai voliotis ant grindų sueigose. Nenaudokite jos negarbingai. Gerbkite ir prižiūrėkite ją, kaip gerbiate ir prižiūrite krašto vėliavą. Jūsų gairelė JUS simbolizuoja. Elkites su ja, taip kaip norite, kad kiti elgtųsi su jumis.

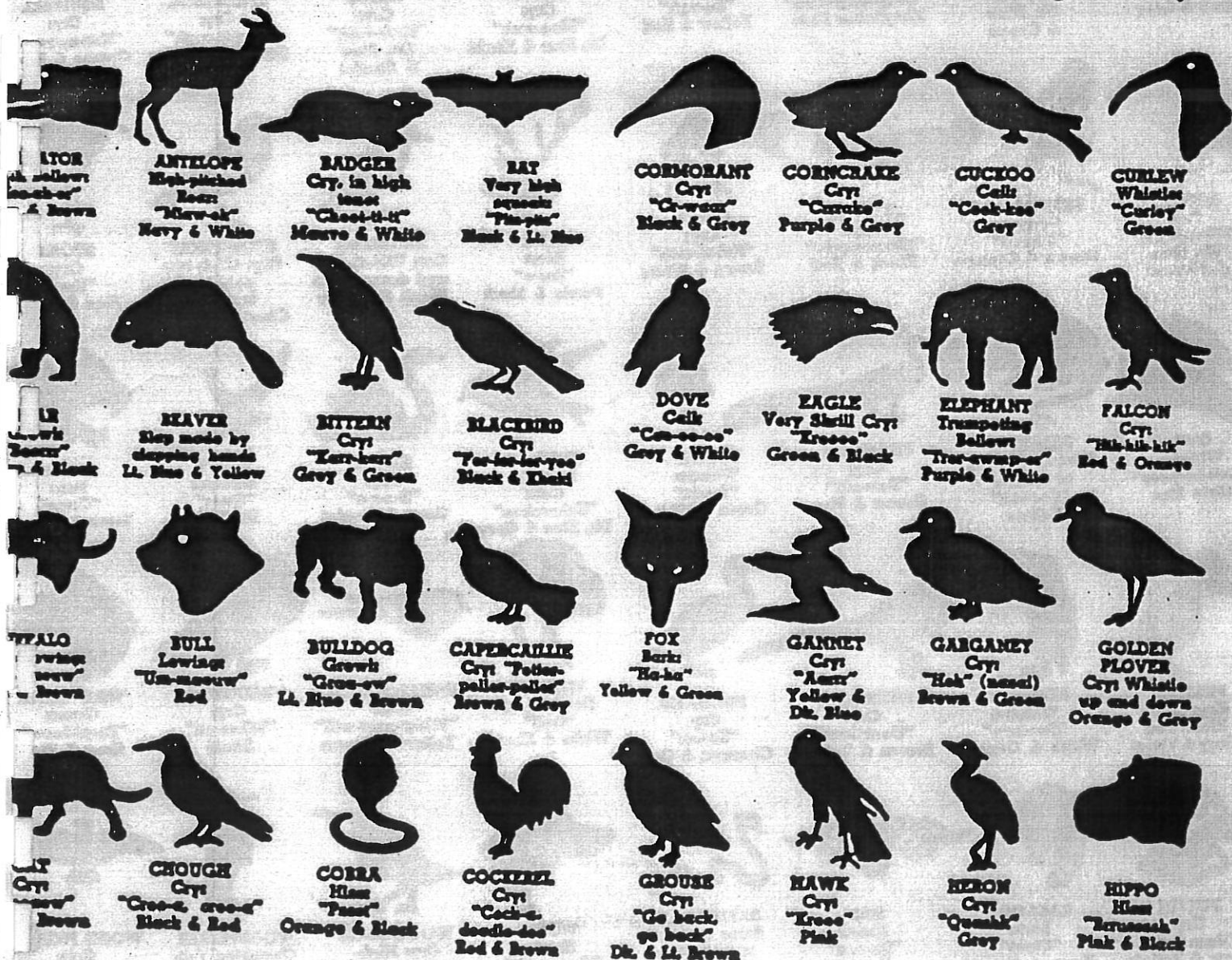
Abiejose gairelės pusėse prisiuvas ar priklijuojamas juodos spalvos skilties gyvio siluetas. Šis siluetas yra kaip gyvio, paukščio, lapo, žuvies ar gėlės "šešėlis". Norint nupiešti savo skilties gyvio siluetą, pagalvokite kaip tas gyvis atrodytų, jei jis atsistotų tarp jūsų ir saulės ar kitos šviesos. Gairelės siluetui užtenka gyvio galvos, nors jei kas nori, gali panaudoti visą gyvį. Taip

pat užtenka vieno lapo ar gėlės silueto, jei skilties vardas yra parinktas iš tų grupių. Turint paukščio vardą, skiltis gali panaudoti paukščio galvos siluetą jei paukščio galva yra kuo nors charakteringa ir skiriasi nuo kitų. Kai kurių paukščių visas siluetas yra lengvai atpažįstamas /pvz. varna, flamingas/. Gal net skrendančio paukščio siluetas geriausiai pažįstamas /pvz. žuvedra, kolibris, kregždė/. Gamtos reiškiniai, kaip debesėliai ir lietaus lašiukai, pareikalauja daugiau kūrybingumo.

Svarbiausia prisiminti, kad siluetas turėtų būti lengvai atpažįstamas, kad kiti skautai ir tėvai galėtų greitai atpažinti skilties vardą tik pažvelgus į siluetą. Būkite kūrybingi /"creative"/. Gairelė yra tik gairelė tol, kol JŪSU gyvio siluetas ją išskiria iš kitų.

Seka įvairių gyvių siluetai paimti iš Baden-Powellio "Scouting for Boys":

HORSE
Whinny:
"Hoo-ooo"
Black & White

HOUND
Bark:
"Baww-waw"
Orange

HYENA
Laughing Cry:
"Oowah-
oowah-wah"
Yellow & White

JACKAL
Laughing Cry:
"Wah-wah-
wah-wah"
Grey & Black

RAVEN
Cry:
"Eer-haw"
Black

RHINO
Roar:
"Waw-waw"
Dk. Blue
& Orange

SEA-GULL
Mew:
"Woo-woo-woo"
Lt. Blue & Red

SEAL
Calk:
"Hark"
Red & B

KANGAROO
Calk:
"Coo-oo"
Red & Grey

KESTREL
Cry:
"Kee-kee"
Dk. Blue
& Green

KINGFISHER
Cry:
"Chip-chip-chip"
Kingfisher Blue

LION
Calk:
"Loo-ah"
Yellow & Red

SKUA
Cry:
"Koo-awk"
Dk. Blue & Khaki

SNIPE
Cry:
"Tick-tick"
Dk. Blue
& Scarlet

SPRINGBOK
Cry:
"Eugh-eugh"
Scarlet & Yellow

SQUIRREL
Cry:
"Nut-nut"
Orange & I

MERLIN
Cry:
"Kik-kik-kik"
Dk. Blue
& Maroon

MONGOOSE
Squeak:
"Cheep"
Brown & Orange

NIGHTJAR
Cry:
"Churr-r-r-r"
Black & Buff

OTTER
Cry:
"Hoi-oi-oi"
Brown & White

STAG
Roar:
"Baw"
Purple & Black

STARLING
Cry: Whistle up
and down once
Black & Yellow

STONECHAT
Cry: Click two
pebbles
together
Chestnut & Black

STORK
Cry:
"Larr"
Blue & W

OWL
Whistle:
"hoot-hoot-hoo"
Light Blue

PANTHER
Tongue in side
of mouth:
"Kooek"
Yellow

PEACOCK
Cry:
"Bee-oh"
Green & Blue

PEEWEE
Whistle:
"Tewitt"
Green & White

**STORMY
PETREL**
Calk:
"Kakarakee"
Dk. Blue & Grey

SWAN
Cry:
"E-ee"
Grey & Scarlet

SWIFT
Scream:
"Quee"
Dk. Blue

TIGER
Purr:
"Grrr"
Black & Orange

PELICAN
Cry: Creak
like a frog
Grey & Violet

PENGUIN
Whistles:
"See-see"
White & Orange

PHEASANT
Cry:
"Cock-harr"
Brown & Yellow

POCHARD
Cry:
"Eer-er"
Chestnut & Grey

WALRUS
Deep Bark:
"Ouff"
White & Khaki

WHIPPOORWILL
Calk:
"Whip-poor-will"
Yellow & Brown

WIDGEON
Cry:
"Whee-ee"
Khaki

WILD BOAR
Grunt:
"Brrr-hrrr"
Grey & Pink

PUFFIN
Cry:
"Ugg-ugh"
Grey & Yellow

RACCOON
Bark:
"Churr"
Brown & Orange

RAM
Bleat:
"Be-a-a"
Brown

RATTLESNAKE
Rattle a pebble
in a small tin
White & Pink

WOLF
Howl:
"How-ooo"
Yellow & Black

WOODCOCK
Cry: High-
pitched hissing
whistle
Chest. & Maroon

WOODPECKER
Chattering Yell:
"Hee-hee-hee"
Red & White

WOOD PIGEON
Calk:
"Beek-beeek"
Blue & Grey

Kodėl pareigos reikalingos skiltyje

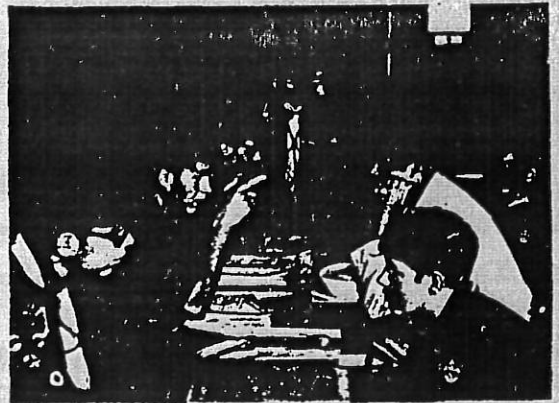
Pareiga yra darbas ar darbai, kuriuos asmuo apsiima ar sutinka atlikti. Pareiga taip pat yra darbas ar reikalas, kurį žmogus įgyja būdamas šeimos ar grupės narys, nors ir pats tiems darbams nepasisiūlė ar jų nelabai nori. Vienaip ar kitaip, yra asmens atsakomybė, kad apsiimtas uždavinys ar įpareigojimas būtų atliktas gerai ir iki sutarto laiko.

Pareigos, kodėl jos reikalingos skautų skiltyje? Kiekvienas žmogus, kuris priklauso grupei, turi turėti atsakomybės jausmą, kad reikia prisidėti prie tos grupės darbų ir atsakomybės. Dalindamasis grupės darbais, dalinasi ir jos draugiškumu. Jei kuris grupės narys turi dirbti daugiau už kitus tos pačios grupės narius, tuoj pradeda jaustis, kad jis neteisingai yra perkrautas darbais. Kartais net pradeda jaustis, kad visa grupė "jam priklauso", nes jis "viską dirba" o kiti tik seka ar žiopso. Jei kuris grupės narys per mažai dirba grupės gerovei, kiti grupės nariai pradeda pykti, kadangi jie turi ne vien tik savo darbus atlikti, bet to žmogaus darbus taip pat. Nedirbantis žmogus tuoj pat pajunta kitų grupės narių pyktį ir vis mažiau nori bendradarbiauti su tais nariais.

Jis pradeda pasijusti lyg visai nepriklauso tai grupei. Greitai iš viso pasitraukia iš veiklos.

Geriausiai, kai visi turi vienodai darbo ir tiek pat atsakomybės grupės veikloje. Atsakomybė skatina pareiškumą ir rodo žmogui, kad jis yra vertas pasitikėjimo. Kuo daugiau pareigų, ir kuo jas geriau atlieka, tuo daugiau įgyjamas pasitikėjimas žmogumi ir tuo aukščiau jis įvertinamas. Kuo mažiau įsipareigoja ir kuo blogiau pareigas atlieka, tuo mažiau kiti pasitiki tuo žmogumi ir tuo mažiau atsakomybės jam duoda.

Pareigos skautiškoje skiltyje yra labai svarbios charakterio lavinimo sistemoje. Jos moko skautus, kaip reikia būti atsakingiems ir

kaip sąžiningai pareigas atlikti. Kiekvienas skilties skautas atlikdamas savo pareigas, padeda skilčiai stipriau veikti ir padeda skiltininkui vykdyti jo pareigas,

kurių svarbiausia yra prižiūrėti, kad skiltis gerai veiktų. Kiekvienas geras skautas nori gerai atlikti visas savo pareigas, kad ne vien tik kiti gerai apie jį galvotų ir juo pasitikėtų, bet dar svarbiau, kad jis patsai gerai jaustųsi.

Jau ankščiau matėme, kokios yra skiltininko pareigos ir atsakomybė skiltyje. Dabar pažvelkime, ką kiti skilties pareigūnai daro.

Pagrindinės pareigos skiltyje yra:

1. Skiltininkas
2. Paskiltininkas
3. Sekretorius
4. Išdininkas
5. Indentantas /ūkio vedėjas/
6. Virėjas
7. Laužavedys
8. Iškylių vedėjas
9. Korespondentas
10. Bibliotekininkas

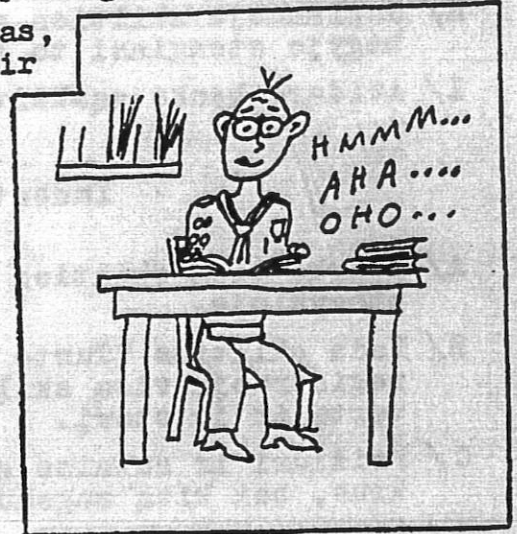
Paskiltininko pareigos

- A/ Ruošiasi vadovauti skilčiai.
- B/ Kartu su skiltininku suplanuoja, praveda ir įvertina skilties sueigas.
- C/ Kai skiltis pasidalina į dvi dalis žaidimams, užsiėmimams ar iškylops, vadovauja antai grupei.
- D/ Atstovauja skiltį draugovės vadijos posėdžiose, jei skiltininkas negali dalyvauti ir po posėdžio praneša skiltininkui, kas buvo diskutuojama ir nutarta.
- E/ Padeda skiltininkui palaikyti tvarką skiltyje.
- F/ Įvykdo skiltininko ir draugininko užduotus uždavinius ir kitas pareigas.
- G/ Veda skilties pažangumo lentelę ir padeda skautams pasiruošti patyrimo laipsniams.
- H/ Gali būti skilties pirmos pagalbos teikėjas.

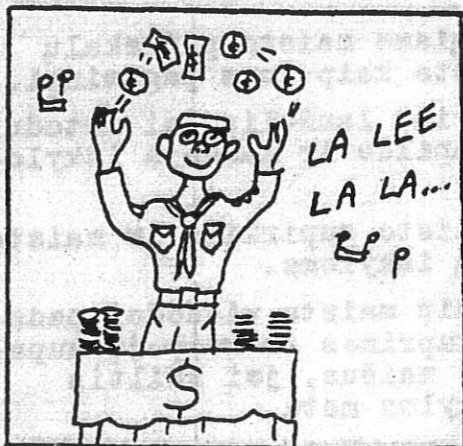

Sekretoriaus pareigos

- A/ Tvarko skilties knygą ir kiekvieną savaitę papildo jos žinias su sueigų aprašymais, lankymo duomenimis ir pažangumo žiniomis.
- B/ Renka pranešimus, draugovės įsakymų kopijas, bei kitus skilčiai išdalintus dokumentus ir juos sega į "Einamųjų reikalų bylą".
- C/ Aprašo skilties sueigas skilties knygoje.
- D/ Protokoluoja skilties posėdžius ir sueigų įvertinimus.
- E/ Veda lankymo lentelę skilties knygoje ir registruoja kas nedalyvavo ar pasivėlavo į sueigą.
- F/ Atlieka korespondento pareigas, jei nėra skauto, kuris paskirtas į tas pareigas.
- G/ Išsiuntinėja pranešimus apie sueigas ar kitus įvykius, jei skiltininkas to pareikalauja.
- H/ Skilčiai neturint fotografo, atlieka šias pareigas ir fotografuoja skilties veiklą.
- I/ Parašo raportą draugininkui kiekvieno mėnesio gale, aprašant skilties veiklą, pažangumą ir t.t.
- J/ Užrekorduoja skautų žodžius, laužų programas, svarbesnius sueigas, iškilmes, pašnekesius į magnetinę juostą /"tape recorder"/.
- K/ Parašo padėkos atvirutes tiems, kurie padėjo skilčiai. Siunčia pasveikinimus skilties skautams, kurie švenčia savo gimtadienius, ir tiems, kurie serga sunkia liga ir negali dalyvauti sueigose.

Iždininko pareigos

- A/ Tvarko visus skilties pinigus.
- B/ Veda skilties Iždo Knygą, kurioje registruoja visas skilties išlaidas ir pajamas.
- C/ Skiltininkui duoda skilties iždo stovio raportą kiekvieno mėnesio pabaigoje. /Kopija draugovės iždininkui/.
- D/ Sugalvoja ir padeda organizuoti bei praves-ti visus skilties iždo pildymo projektus ir darbus.
- E/ Veda "Skilties Kasos Kvitų" /pateisinamųjų dokumentų/ bylą, kurioje laikomi visi kvitai /"receipts"/ ir kiti dokumentai, kurie pateisina ar paaiškina kiekvieną išlaidą ar pajamą.
- F/ Kartu su virėju perka maistą skilties išskyloms ir padeda skilties indentantui pirkti priemones ir dalykus skilties užsiėmimams.
- G/ Renka visus skilties ir kitus mokeščius, išduoda kvitus ir atsiskaito su draugovės iždininku.

- H/ Suplanuoja skilties metinį biudžetą kartu su skiltininku ir metų bėgyje stengiasi to biudžeto laikytis.
- I/ Atidaro banko sąskaitą, jei kasoje atsiranda daugiau pinigų.

Indentanto /ūkio skyriaus/ pareigos

- A/ Tvarko visą skilties turta -- mieste ir stovykloje.
- B/ Veda skilties "Turto Knygą", kurioje registruoja visą skilties turta, jo vertę ir jo stovį.
- C/ Prižiūri ir sutaiso sulūžusius įrankius, bei kitą sugedusį turta.
- D/ Prižiūri ir tvarko skilties biblioteką, jei skiltis neturi atskiro bibliotekininko.
- E/ Perka ar parūpina įrankius, dalykus, ir kitas priemones įvairiems skilties užsiėmimams.
- F/ Atsakingas už skilties būklą, jo švarą, tvarką ir priežiūrą.
- G/ Atsakingas už skilties gairelę ir pasirūpina kad ji dalyvautu visoje sueigose ir kiekvienoje vietoje kur skiltis susirenka ar dalyvauja.

Virėjo pareigos

už žemiausias kainas.

- A/ Sudaro narių mėgiamo maisto patiekalų sąrašą ir išmoksta kaip juos pagaminti.
- B/ Turi įvairių virimo lauželių bei metodų rinkinį, kurį papildo ir naudoja iškylose ir stovyklose.
- C/ Atsakingas už maisto supirkimą ir maisto kiekio nustatymą iškylos.
- D/ Apskaičiuoja, kaip maistą vienodai padalinti į skautų kuprines ir kaip jį supakuoti į tinkamus maišus, jei skiltis nešis maistą iškylos metu.
- E/ Seka maisto produktų kainas krautuvsė, kad žinotų, kur gali pirkti gerą maistą

Laužavedžio pareigos

- A/ Praveda skilties šūkių sueigose ir stovyklose.
- B/ Veda įvairių pasirodymų ir šūkių rinkinį ar bylą, iš kurios skilties skautai gali paruošti pasirodymą laužui ar iškilmingai sueigai.

- C/ Paruošia naujų pasirodymų skilčiai ir juos repetuoja su skilties skautais, kad būtų pasiruošę laužams.
- D/ Veda užrašus ir skicų rinkinį apie įvairių programinių laužų formas ir jų pastatymo būdus ir apie laužų programų paįvairinimus.
- E/ Praveda skilties laužus ir atstovauja savo skiltį draugovės laužų programų sudaryme ir pravedime.
- F/ Padeda skiltininkui suplanuoti visus skilties laužus ir kitokias iškilmingas sueigas ar pasismaginimus.
- G/ Turi anekdotų ir juokų rinkinį, kuriais pralinksmina savo skilties skautus kai kas nepasiseka ar kai ūpas nelabai geras.

Iškylų Vedėjo pareigos

- A/ Veda iškyloms tinkamų vietovių ir muziejų užrašų knygą su žemėlapiais, planais ir kitomis svarbiomis žiniomis.
 - B/ Gauna leidimus stovyklauti ar iškylauti iš vietovės savininko.
 - C/ Parašo laiškus padėkoti asmenim, kurie leidžia skilčiai naudotis jų žemę iškyloms.
 - D/ Veda rinkinį su įvairiais užsiėmimais, kurie yra tinkami skilties iškyloms.
 - E/ Su vadovų ar tevelių pagalba, nuvyksta į įvairius muziejus arba iškyloms tinkamas vietas ir surenka žinių savo užrašų knygai.
- F/ Padeda skiltininkui ir paskiltininkui suplanuoti iškylos smulkmėnas ir parūpinti transportaciją.

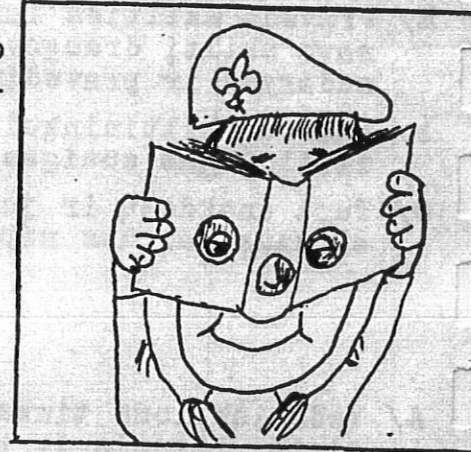
Korespondento pareigos

- A/ Atsakingas už visą skilties veiklos aprašymą spaudoje.
- B/ Aprašo iškyklas, ypatingas sueigas, įdomius skilties įvykius, skilties skautų atsiekimus ir pateikia draugovės, tunto ar kitokiai skautiškai spaudai.
- C/ Skilčiai neturint fotografo, atlieka šias pareigas.
- D/ Seka skautišką spaudą ir veda skilties iškarpų albumą /"scrapbook"/. Tame albume renka iškarpas iš laikraščių ar žurnalų, kuriose skiltis, draugovė ar tuntas yra aprašyti. Taip pat renka iškarpas apie skilties skautams įdomias temas ar naudingas skautiškas žinias.

Bibliotekininko pareigos

- A/ Tvarko visas skilties bibliotekos knygas ir registruoja, kas jas paima ir kada gražina.
- B/ Sudaro skautiškų knygų sąrašą ir nurodo savo skilties skautams, kur jas galima nusipirkti ar pasiskolinti.
- C/ Užsako ir perka naujas knygas skilties bibliotekai.
- D/ Palaiko ryšius su draugovės ar tunto bibliotekininku ir padeda skilties skautams rasti ten laikomą medžiagą.
- E/ Randa žmonių, kurie paaukoja knygų ir skautiškų žurnalų skilties bibliotekai.

Pareigos skiltyje

Skiltininkas, tik pradėjęs vadovauti naujai skilčiai, turėtų pirmiausia paskirti tik vieną kitą pareigūną, jo pavaduotoją -- paskiltininką. Jei jis nelabai gerai pažysta visus skilties berniukus, gali net ir tų pareigų paskirimą atidėti kelias savaites, kol geriau susipažins su visais jo skautais ir galės geriau įvertinti, kas geriausiai tinka paskiltininko pareigoms. Pasirenkant paskiltininką, skiltininkas turi įvertinti visus skilties skautus. Tik tada turėtų pasirinkti skilties narį, kuris galės vadovauti skilčiai kai jo nebus. Pasirinkite skautą, kuris geriausiai galėtų vesti skiltį, o ne tą, kuris yra geriausias draugas ir nepasireiškia savo vadovavimo gabumais /nebent tas draugas savo gabumais parodo, kad jis yra tinkamiausias skautas toms pareigoms/. Nuo to laiko abudu viską planuoja ir diskutuoja kartu, kad reikalui iškilus, jis galėtų perimti skiltį ir jai tinkamai vadovauti.

Prieš skiriant kitus skilties pareigūnus, gerai patikrinkite jų gabumus, norus ir charakterius. Mėginkite kiekvienam pritaikyti pareigas, kurios jam labiausiai tinka. Sekretorius turėtų būti raštingas, išdininkas taupus ir atsargus su pinigais, indentantas tvarkingas ir sistematiškas, laužavedys linksmas, energingas ir

mėgstantis juokauti ir šposauti, virėjas įdomaujantis maisto gaminimu, bibliotekininkas mėgstantis skaityti, iškylių vedėjas mėgstantis keliauti ir gyventi gamtoje ir korespondentas mėgstantis skaityti žurnalus ir spaudą. Retai atsiranda "ideali" skiltis, kurios skautai taip aiškiai tinka įvairioms pareigoms, bet stengdamiesi ir atidžiai stebėdami savo skautus, galėsite jiems pritaikyti tinkamas pareigas.

Niekada nesakykite skautams, kad vienos pareigos yra svarbesnės už kitas. Gali atsirasti pavydas, kad "Jonas gavo aukštesnes pareigas, o mane paskyrei į pačias praščiausias". Pradžioje, kai pradėsite skirstyti ir aiškinti pareigas savo skautams, turėkite mintyje ir priminkite savo skautams, kad visos pareigos yra lygiai svarbios skilties gerovei. Vieni turės daugiau darbo sueigų metu, kiti iškylos metu, dar kiti per iškilmingas sueigas ar ceramonijas. /Tuoj pat sustabdykite "pasigyrimus"

arba ginčius, kad kurio nors pareigos yra svarbesnės už kieno kito. /Svarbiausia stenkitės priminti skautams, kad visi savo pareigas vykdytų skilties bendrai gerovei. Ginčydamiesi ir kariaudami tarp savęs skilties skautai tik menkins skilties dvasią ir veikla pasidarys nemaloni. Dirbant kartu skiltis stiprės.

Mažose skiltyse galima sujungti dvi ar tris pareigas. Pavyzdžiui, sekretorius gali taip pat būti skilties korespondentas ir fotografas. Indentantas gali tvarkyti skilties biblioteką, nes jis atsakingas už visą skilties turta. Skiltininkas ir paskiltininkas taip pat gali apsiimti kitas pareigas, bet tik jei trūksta pačių skautų. Stenkitės visiems duoti kuo atsakingesnes pareigas.

Pareigų išvystymas skiltyje.

Pareigų paskirstymas turėtų būti skiltininko žinioje. Jis nusprendžia, kuris jo skautas geriausiai tinka kuriom pareigom. Paskyręs skautą į pareigas, gerai išaiškina, ką tose pareigose turi daryti, kurias knygas ir kaip turi vesti. Geriausiai, jei skiltininkas ir paskiltininkas kartu su kiekvienu skautu bent kelias savaites dirba

ir aiškinasi pareigų smulkmenas /"details"/ ir seka skauto pažangą pareigų atlikime. Kai skiltininkas ar paskiltininkas jaučiasi, kad skautai savarankiškai /"independently"/ gali gerai vykdyti savo pareigas, vesti knygas, daryti rinkinius, ir t.t., tada gali palengva vis mažiau ir mažiau padėti skautams atlikti pareigas. Pagaliau, skautams pripratus prie pareigų, skiltininkas ar paskiltininkas tik retkarčiais turės patikrinti skilties knygas, kad skautai nepradėtų tingėti ir apsileisti.

Patartina palengva duoti daugiau atsakomybės kiekvienam skautui. Kai gerai supras vieną iš savo pareigos uždavinių, galite užduoti kitą, tol kol pagaliau žinos ir pilnai vykdys visus savo pareigų uždavinius. Pažvelkime į pavyzdį:

Skiltininkas kelias savaites vis prašė Jono aprašyti skilties sueigas ir gražinti jam sekančioje sueigoje. Pasitaręs su savo paskiltininku, skiltininkas nutarė, kad Jonas gan įdomiai sueigas aprašo ir jo lietuvių kalba yra nebloga. Jo raštas yra dailus ir lengvai įskaitomas. Jonui patinka piešti mažus škičius sueigos metu. Skiltininkas paprašo Joną, kad pasiliktų po sueigos ir jam paaiškina, kaip gerai organizuota skiltis turėtų veikti ir kaip kiekvienas skautas turėtų vykdyti tam tikras pareigas. Skiltininkas taip pat paaiškino Jonui, kad sekančių kelių mėnesių laikotarpyje jis skirstys pareigas skilties skautams. Užtad su juo dabar kalbasi ir siūlo apsiimti sekretoriaus pareigas. Jonui paaiškina, kodėl nusprendė jį kviesti į šias pareigas ir jį pagiria už gerus sueigų aprašymus. Gerai išaiškinęs skilties sekretoriaus pareigų uždavinius, skiltininkas paklausia, ar Jonas įdomaujasi šiomis pareigomis.

Primena Jonui, kad jis kartu su juo dirbs ir jam padės priprasti prie tų pareigų tol, kol jis pasijus, kad jas gali vykdyti vienas pats.

Bekalbant, skiltininkas parodo Jonui kelias skilties knygas, kurias pasiskolino iš kitų skilčių ir paaiškina, kaip jos yra vedamos. Jonui sutikus, pasikalbėjimas baigiasi ir abudu vyksta namo.

Sekantį kartą Jonas atvyksta į sueigą 10 - 15 minučių ankščiau. Skiltininkas jam duoda skilties knygą ir parodo kaip sudaryti ir vesti lankymo lentelę. Taip pat paaiškina, kaip turi būti išpildomi asmens žinių lapai. Sueigai prasidėjus, Jonas pažymi, kas dalyvavo, kas pavėlavo ir kas neatvyko į sueigą. Sueigos metu jis paprašo, kad visi skilties skautai namuose užpildytų asmens žinių lapus. Po sueigos skiltininkas patikrina lankymo lentelę ir pataria Jonui, kaip sutvarkyti skilties knygos asmens žinių lapus. Trumpai pasikalba apie praėjusią sueigą ir duoda Jonui patarimų kaip ir kurioje skilties knygos dalyje ją aprašyti.

Sekančioje sueigoje Jonas užpildo lankymo lentelę, parodo skilties sueigos aprašymą ir iš skautų surenka asmens žinių lapus. Skiltininkui praneša jei kuris nors skautas dar nėra gražinęs savo asmens žinių lapo.

Taip ir vyksta Jono ruošimas sekretoriaus pareigoms. Prieš ar po sueigos, skiltininkas pamoko Joną ir įvertina pastangas. Jis leidžia pačiam Jonui kiek galint daugiau dalykų pravesti /ar žinių surinkti iš skautų/ sueigos metu. Kitaip sakant, jis pamoko Joną, bet neatlieka jo pareigų. Tuo būdu Jonas įgyja daugiau pasitikėjimo savo gabumais ir kiti skilties skautai išmoksta, kad tam tikrais reikalais turi kreiptis į Joną, ne į skiltininką ar paskiltininką.

Panašiai skiltininkas ir paskiltininkas lavina kitus skilties pareigūnus. Pradeda su vienu ar dviem ir tiems pradėjus geriau suprasti savo pareigas, pradės lavinti dar kelis. Užtat svarbu pasirink-

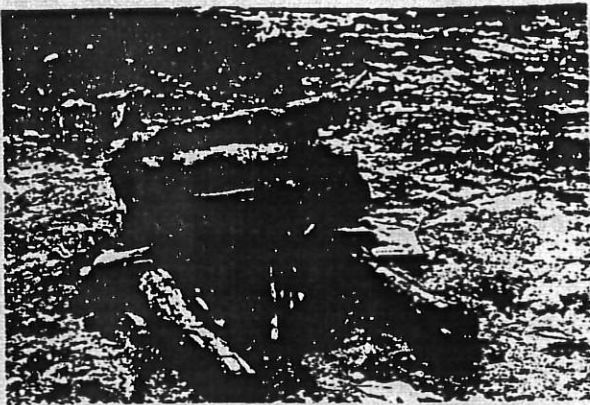
ti gerą paskiltininką, kad galėtų padėti lavinti kitus skautus. Abudu su skiltininku gali dvigubai greičiau paruošti pakautus pareigom, negu vienas skiltininkas.

Pradžioje bus daug darbo. Tai nėra niema iš lengviausių skiltininko pareigų. Po pusmečio skiltis daug ką pati galės padaryti be skiltininko ar paskiltininko priežiūros. Tada skiltininkas galės atsikvėpti ir daugiau dėmesio kreipti į skilties veiklos planavimą, tobulinimą /"improvement"/ ir kitus dalykus, kurie skiltį artimiau sujungs į tikrą skautišką "gange".

Jei "SKILČIU SISTEMA" neveikia...

Skilčių sistema nevienodai veikia visose draugovėse, nes kiekviena draugovė ir kiekviena skiltis yra skirtinga. Daug kas priklauso nuo draugininko, skiltininko ir pačių skautų. Skilčių sistema gali pradėti veikti per kelias savaites ir gali užtrukti visus metus kol bus įgyvendinta skiltyse. Svarbiausia nepasiduoti ir nenusivilti. Reikia vis stengtis ir mėginti naujus būdus ir naujus metodus norint įvesti skilčių sistemą. Pažiūrėkime į kelias priežastis, kodėl skilčių sistema neveikia ir ką galima padaryti:

1/ Draugininkas neduoda skilčiai laiko susiorganizuoti ar turėti savarankiškos veiklos.

Nesitikėkite, kad draugininkas skirs visą sueigų laiką skilčių sueigoms. Daug svarbių dalykų geriau atliekami draugovės sueigose. Bet skiltis turėtų gauti bent 10-15 minučių sueigos metu susiorganizuoti ar pravesti savo veiklą. Pirmiausia turite įrodyti draugininkui, kad sugebate skilties sueigą tvarkingai pravesti ar bent pamėginti jo patarimus įgyvendinti skiltyje. Gerai tą laiką suplanuokite, prašydami jo leidimo tai atlikti. Kai draugininkas pa-

matys, kad skilčiai gerai sekasi ir laikas negaišinamas bereikalingai, ateityje paskirs daugiau laiko skilties sueigoms.

2/ Skiltis neturi skilties dvasios ir niekas nenori dirbti kartu.

Stenkites įvesti skilties tradicijų, garsiai sušukti skilties šukį ir svarbiausia, pasitarti su visais skilties skautais prieš darant ką nors. Neiškirkite nei vieno iš žaidimų ar užsiėmimų. Išklauskite visų norus nors ir negalėtumėte jų įgyvendinti. Visiems yra svarbu, kad kas paklausytų, ką jie nori pasakyti, išgirstu jų mintis. Kai skiltis pradės daugiau dalykų daryti kartu, atsiras ir stipresnė skilties dvasia.

3/ Vienas ar keli skautai nenori prisidėti prie skilties veiklos.

Visi žino, kad net ir viena nuleista mašinos padanga priverčia ją sustoti ar bent labai sulėtina jos greitį. Taip pat ir su skiltim. Jei vienas ar keli skautai neprisideda prie veiklos, skiltis sušlubuoja.

Pasikalbėkite su tuo skautu ar skautais asmeniškai, ne prieš visus kitus skilties skautus. Sužinokite kas jiems patinka ir nepatinka. Paklauskite ar su visais kitais skilties skautais sugyvena. Kai sužinosite kodėl tas skautas ar tie skautai neprisideda prie veiklos, stenkitės atitaisyti padėtį.

Duokite daugiau atsakomybės, mėginkite duoti daugiau veiklos, kuri jiems patinka, dažniau su jais asmeniškai pasikalbėkite. Jei negalite padaryti to ko jie nori, pasistenkite paaiškinti kodėl. Bet būkite atsargūs, kad kiti skilties skautai nepasijustu, kad juos ignoruojate, ir visą dėmesį kreipiate į tuos, kurie nenori prisidėti prie veiklos. Stenkites juos irgi įtraukti į šias pastangas.

Dažnai žmonės galvoja, kad prieš juos kiti nusistatę. Kai pasikalba pamato, kad visai klaidingai galvojo.

4/ Skiltininkas per didelis diktatorius ir daro tik tą ką jis nori.

Neužmirškite, kad skiltis susideda iš daug skautų ir visi nori turėti progos vadovauti ir prisidėti prie veiklos. Jei jie pamato,

kad vienas asmuo viską tvarko ir nenori dalintis atsakomybėmis, tuoj pat praranda norą dirbti skilties gerovei. Skiltis tuoj pasidaro "jo" skiltis, o nebe "jų" skiltis. Gerai pagalvokite! Ar dalinies vadovavimu ir atsakomybėmis? Norint išlaikyti skiltį linksmą, dažnai reikia daryti tą, ką dauguma nori daryti, ne vien tik tą, ką tu nori daryti. Jei dažniau prisitaikysi prie jų pageidavimų /"wishes"/, jie mieliau darys tą, ką tu nori su jais daryti. tuo būdu skiltis pradės artimiau veikti.

5/ Skiltininkas tik įsakinėja, o pats nieko nedaro.

Geras vadovas veda savo skautus, o nestumia juos. Vadovauk savo pavyzdžiu, ne vien tik savo žodžiais. Neužduok savo skautams tokio darbo, kurio pats nenorėtum daryti. Pagalvok, kaip reaguotum į vadovą, kuris tau skirtų labai nemėgstamą darbą, o pats vis pasiimtų lengviausią darbą ar nieko nedarytų. Būk teisingas ir atlik savo skilties darbų dalį. Skautai tą greitai pastebės ir daugiau gerbs skiltininką, kuris su jais kartu dirba.

6/ Skiltininkas turi mėgiamiausią draugą skiltyje ir jam duoda geriausius uždavinius ir tik su juo laiką praleidžia.

Skautai tuoj pamato ir pajunta, jei nevienodai su visais draugais. Skiltininko pareigos uždėdą skiltininkui svarbią atsakomybę. Jos reikalauja, kad būtum visų skilties skautų skiltininkas, ne vieno ar dviejų. Būdamas skilties vadovu, turi visiems skirti laiko, kai esi su visais kartu, nors gal kuris skautas tau nelabai patinka. Jis yra tavo atsakomybėje ir turi lygiai tokias pat teises, kaip ir tavo geriausias draugas. Paaškind savo draugui apie savo pareigas. Jei jis yra tikras draugas, jis supras ir tau padės.

7/ Skiltininkas nesistengia skatinti patyrimo laipsnių ir specialybių programų.

Kaip buvo minėta, skiltininkas vadovauja savo pavyzdžiu. Jei jis nežino daugiau už savo skautus ir neturi daugiau skautiško patyrimo už juos, kaip jis gali norėti, kad jie sektų jį ir iš jo mokytųsi. Geras skiltininkas vis stengiasi turėti aukštesnį patyrimo laipsnį, vis daugiau specialybių už jo vadovaujamus skautus. Tada kiti skilties nariai irgi stengsis pažengti ir norės būti tokie, kaip jų skiltininkas.

8/ Skautas-ai nepatenkintas savo pareigomis ir nori gauti kitas. Jei įmanoma, pakeisk jo pareigas. Jei sąlygos /"conditions"/ neleidžia, atsisėskite asmeniškai su skautu ir sušinokite kodėl jam nepatinka pareigos. Gal nepatinka todėl, kad nemoka kaip atlikti tų pareigų. Jeigu padėsite ir parodysite kaip pareigas atlikti, gal pareigos pradės skautui patikti ir nebenorės keisti. Kartais skautas jaučiasi, kad jo pareigos nėra užtektinai atsakingos, kitų pareigos daug svarbesnės. Paaiškink jam, kodėl jo pareigos yra reikalingos ir svarbios skilties veiklai. Jei jo pareigos yra tikrai menkos duok jam atsakingesnes arba pridėk dar kitas pareigas /pvz. korespondento ir fotografo, virėjo ir iškylos vedėjo ir pan./ Gal kas kitas nepatenkintas savo pareigomis skiltyje. Tuo atveju galima abiejų pareigas sukeisti.

Kaip matai, skilčių sistema dažniausiai neveikia todėl, kad pats skiltininkas nemoka vadovauti. Visuomet stenkis būti geru vadovu ir nebijok pasitarti su savo draugininku, jei turi klausimų ar bėdų. Vadovas nėra neišmintingas jei padaro klaidą. Jis neišmintingai elgiasi jei nemėgina pasitaisyti ir tos pačios klaidos nebedaryti ateityje. Turėk kantrybės ir nepasiduok! Su geru noru ir geromis pastangomis skilčių sistemos metodai veiks ir tavo skiltyje.